

petak, 15.04.2005.

[Otvorena sednica]

[Optuženi je ušao u sudnicu]

... Početak u 09.04h

SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.

Izvolite sjesti.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro jutro svima. Gospodo tajnice, molim Vas najavite predmet.

SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Ovo je predmet IT-00-39-T, *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodo tajnice. Gospodine Stewart, da li ste spremni da nastavite sa unakrsnim ispitivanjem gospodina Trbojevića.

G. STEWART: [simultani prevod] Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine poslužitelju, molim Vas uvedite gospodina Trbojevića u sudnicu.

U međuvremenu obraćam se Odbrani u vezi sa sljedećim pitanjima. Kada je riječ o zaštitnim mjerama... ne zaštitnim mjerama, o prihvatanju izjava po pravilu 92bis, KRAJ 431, u vezi sa Sokocem, u izjavi svjedok govori o jednoj knjizi, a mi smo obaviješteni da je ta knjiga objelodanjena Odbrani početkom marta i tu je rezime na engleskom jeziku od 30 strana. Pošto je Odbrana zadržala pravo da iznese dodatne argumente u vezi sa prihvatanjem te knjige, mi očekujemo da li ćemo dobiti dalje argumente.

Dobro jutro, gospodine Trbojević. Molim Vas, sjedite.

G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ja ću pokušati da nađem

1 knjigu i vidjeću na šta smo htjeli da ukažemo. U ovom trenutku nisam u  
2 mogućnosti da Vam bilo šta kažem u vezi s tim.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Onda možete također da posvetite pažnju  
4 dokument KRAJ 674 u vezi sa Zvornikom. Tu su 2. marta objelodanjene dvije izjave  
5 koje bi mogle da pokrenu dodatna argumenta i mi očekujemo konačni stav Odbrane.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Ja ću se tome posvetiti, ja ću to staviti  
7 na svoj spisak stvari koji trebam da uradim.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa ja se nadam da ćete Vi uskoro to sve  
9 uraditi.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Imam oba spiska i oba su permanentna.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Trbojević, prvo dobro jutro.  
12 Dobro došli natrag u sudnicu. Vi ste se stvarno potrudili i Vijeće je toga  
13 svjesno.

14 SVJEDOK: Dobro jutro.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Na početku Vašeg svjedočenja, gospodine  
16 Trbojević, prošle sednice Vi ste dali svečanu izjavu da ćete govoriti istinu,  
17 cijelu istinu i ništa osim istine. I dalje ste pod tom svečanom izjavom. Također  
18 sam Vas u to vrijeme obavijestio, ako bi bilo koje pitanje za koje Vi mislite da  
19 bi odgovor na njega Vas inkriminisao na bilo koji način, obavijestite o tome  
20 Vijeće i mi ćemo vidjeti da li mi treba da Vas obavežemo da na njega odgovorite  
21 ili ćemo ostaviti to pitanje po strani, dozvoliti Vam da ne odgovarate na to  
22 pitanje.

23 SVEDOK: MILAN TRBOJEVIĆ [nastavak]

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, izvolite.  
2 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.  
3 Unakrsno ispituje g. Stewart: [nastavak]  
4 [Branilac ispituje putem prevodioca]  
5 P: Gospodine Trbojević, dobro jutro.  
6 O: Dobro jutro.  
7 P: U Vašem razgovoru sa gospodinom Margettsom Vi ste govorili o  
8 gospodinu Maksimoviću i rekli ste da je on bio uticajan kao vođa izborne baze,  
9 drugim riječima SDS-a, članova SDS-a koji su bili poslanici u Skupštini Bosne i  
10 Hercegovine. Je li tako?  
11 G. TIEGER: [simultani prevod] Možemo li dobiti referentni broj?  
12 G. STEWART: [simultani prevod] To je 18. stranica u verziji na  
13 engleskom.  
14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imamo dvije izjave.  
15 G. STEWART: [simultani prevod] Riječ je o prvoj izjavi.  
16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, izjavi iz marta.  
17 G. STEWART: [simultani prevod] Da, izjava iz marta.  
18 P: Dakle, Gospodine Trbojević, da li biste rekli Vijeću kako ste Vi  
19 procjenjivali stepen uticaja koji je imao gospodin Maksimović?  
20 O: Gospodin Maksimović je bio predsjednik Kluba poslanika u Skupštini.  
21 To je neko ko je tim Klubom rukovodio. Koja je tačno njegova pozicija u stranci  
22 ja se... ne znam da li sam znao i ne bih to mogao sad reći. Znam da je on došao  
23 iz Foče i znam da je za taj kraj, fočanski, on predstavljao jedan od autoriteta  
24 u... u stranci. Koliki je sad stvarni omjer njegovih pozicija u stranci bio i...  
25 i oko toga ne... ne bih mogao konkretnije Vam reći. Mislim da je bio on i  
26 predsjednik onog Srpskog kulturnog društva Prosvjeta.  
27  
28  
29  
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Trbojević, nije bilo pitanje  
2 koji je bio njegov položaj u stranci, već kako biste Vi procijenili njegov nivo  
3 uticaja koji možda i nije bio direktno vezan sa položajem koji je on imao. Ako  
4 ne znate, nije nikakav problem.

5 SVEDOK: Ne bih to mogao konkretno reći, zaista.

6 G. STEWART: [simultani prevod]

7 P: U redu. Onda ćemo ići dalje, na jednu drugu temu. Na stranici 30,  
8 istog intervjua, mislim da se ne može smatrati da nije fer što sada ne zamaram  
9 svjedoka kopijom transkripta na B/H/S-u jer to su samo kratke reference u ovoj  
10 fazi. Dakle, gospodin Margetts Vam je rekao, dakle, operativno mislite da je  
11 Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo odbrane i u izvjesnom stepenu  
12 Ministarstvo pravde vodili Karadžić i Krajišnik. Mislim da je fer reći da je  
13 gospodin Margetts upotrijebio riječ "operativno". To nije bila Vaša riječ. Vi  
14 niste konkretno upotrijebili tu riječ. Ali, u odgovoru na to Vi ste rekli: "Da,  
15 policiju i vojsku definitivno, a kada je u pitanju pravda, pravosuđe, Karadžić  
16 je u svojstvu svojih ovlaštenja imao funkciju da donosi odluke o postavljenju,  
17 pa je praktično i pravosuđe bilo u njegovim rukama."

18 Ja sada želim da razbijem ove tri stvari, dakle, na policiju, vojsku i  
19 pravosuđe. Gospodine Trbojeviću, da li Vi imate bilo kakve informacije o tome da  
20 je gospodin Krajišnik operativno učestvovao u vođenju policije?

21 O: Nemam.

22 P: Da li Vi imate bilo kakvih ličnih saznanja da je gospodin Krajišnik  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30

1 operativno učestvovao u aktivnostima i vodio vojsku.

2 O: Nema.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Moje pitanje za Vas, gospodine  
4 Trbojeviću, je onda: zašto ste Vi rekli, kada Vam je gospodin Margetts rekao da  
5 su operativno Ministarstvo unutrašnjih poslova i odbrane i u izvjesnom stepenu  
6 Ministarstvo pravde bili u rukama Karadžića i Krajišnika, zašto ste Vi  
7 odgovorili sa "da"? Šta je bila osnova za ovaj odgovor?

8 SVEDOK: Časni Sude, ja sam to na primjeru pravosuđa, čini mi se,  
9 detaljno objasnio. Na odnosima ministra prav... ove odbrane i ministra policije  
10 koji su prvenstveno bili vezani za predsednika republike, mislim da sam isto  
11 tako više puta rekao da je ta povezanost bila mimo predsednika Vlade. Tako da  
12 gospodin Margetts se trudio da formuliše pitanja onako kako njemu najviše  
13 odgovara. Ja nisam imao motiv da se sad hvatam za svaku njegovu riječ i da je  
14 osporavam. Moj odgovor je sadržavao ono što sam ja znao.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, shvatam. Dakle, Vaš odgovor "da" je  
16 bio zasnovan na tome što su premijeru podnošeni izvještaji. Je li to ono što ste  
17 htjeli da kažete? Šta ste, ustvari, htjeli da kažete?

18 SVEDOK: Htio sam da kažem da je veza ministra odbrane i ministra  
19 policije bila čvršća i praktično se odvijala na način na koji je predsjednik  
20 Vlade ostajao po strani. To sam htio da kažem.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pitanje koje Vam je postavio gospodin  
22 Margetts odnosilo se na gospodina Karadžića i gospodina Krajišnika. Vi ste  
23 objasnili da, kada je u pitanju Ministarstvo pravde, Vi ste se usmjeravali na  
24 Karadžića. Da li bi bilo drugačije kada je riječ o drugim ministarstvima, dakle  
25 policiji i vojsci?

26

27

28

29

30

SVEDOK: Formalno, i ministar odbrane i ministar policije su vezani za predsjednika republike kao vrhovnog komandanta u ratnom stanju. Ali, činjenica da Karadžić i Krajišnik sjede u istom objektu, i činjenica da svakodnevno kad su obojica u tom objektu – sarađuju, činjenica da se nije desilo da mi sa strane vidimo da jedan raspolaže jednim informacijama, a da ih drugi nema, jest stvarala atmosferu da, praktično, što je referisano jednom, trebalo je da zna i drugi. Trebalo je da podrazumijeva da zna i drugi.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Rekli ste "trebalo bi da stigne i do drugog", a u isto vrijeme čujem da kažete da možda nije bilo biti drugačije. Znači, to je sve manje-više pretpostavka. Da li nam to kažete?

SVEDOK: Obzirom da ja ne sjedim s njima, ja pretpostavljam da je to tako, a ta pretpostavka je zasnovana na činjenici da su oni jedan pored drugog i da se iz njihovih ponašanja nikad nije dalo primijetiti da jedan raspolaže nekim informacijama, a drugi ne.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam. Nastavite, gospodine Stewart.

G. STEWART: [simultani prevod]

P: Dakle, Vaša tvrdnja da nikada niste bili očevidac situacije kada bi jedan od njih dvojice imao neku informaciju, a drugi ne bi, gospodine Trbojević, praktična situacija mora da je bila takva da Vi niste bili u situaciji, uglavnom, da to provjerite. Je li tako?

O: Nisam imao ni mogućnosti da provjeravam, ni potrebe.

1 P: Vi ste bili sudija, zar ne?

2 O: Da.

3 P: ... u predmetu koji je bio podignut protiv gospodina Karadžića i

4 gospodina Krajišnika. Riječ je o jednom krivičnom predmetu. Je li tako?

5 O: Tako je.

6 P: I ja Vas samo molim da potvrdite ono što ste rekli u drugom

7 intervjuu, u maju ove godine. Na stranici 12, verzija na engleskom, negdje usred

8 stranice bilo je pitanje gospodina Margettsa: "Da li se sjećate odluke, da li se

9 jasno sjećate tog predmeta i šta se ustvari desilo?" Ne znam da li je uvaženo

10 Vijeće uspjelo da nađe to?

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja imam problema da to nađem.

12 G. STEWART: [simultani prevod] To bi trebalo da bude na stranici 12 u

13 drugom transkriptu.

14 G. TIEGER: [simultani prevod] Možda ima nekog neslaganja u brojevima

15 stranica. Ja imam stranicu 13, ako Vam to pomaže.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Pa, svi imamo, nažalost, malo različite

17 verzije tih intervjua. Zbog toga je došlo do razlike u brojevima. Vi ste rekli,

18 gospodine Trbojević: "Sjećam se mnogo toga, prilično dobro se sjećam."

19 P: I onda kažete: "Ja sam bio uvjeren da nije bilo dokaza." A onda,

20 otprilike četiri reda od dna toga odgovora zabilježeno je da ste rekli:

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 "Izgledalo je, činilo se da je to nešto što je policija namjestila."

2 A onda, otprilike 20 ili 30 redova dalje, tri četvrt stranice, jedan  
3 duži odgovor od Vas. Vi pominjete: "Da, imali smo nekog kao eksperta za gradnju  
4 i onda je ustanovljeno da je račun bio tačan, da je taj račun bio tačan za taj  
5 posao koji je urađen i da je ustvari račun bio od privatne građevinske firme  
6 koji je gospodin Krajišnik platio."

7 I onda, na kraju odgovora Vi kažete: "Bilo je više nego očigledno da je  
8 on bio kao svjedok, kao svjedok policije i da je zaboravio mnoge sekvence u  
9 svojoj aktivnosti da bi svjedočio nakon... da su mu oproštene mnoge sekvence u  
10 njegovoj aktivnosti da bi svjedočio protiv Krajišnika i Karadžića. S druge  
11 strane, nije bilo nikakvih materijalnih dokaza koji bi podržali njegovo  
12 svjedočenje."

13 Ja Vas samo pozivam da to potvrdite, gospodine Trbojeviću, da li je to  
14 bio Vaš stav? Da li su to bili Vaši zaključci i da li su oni i ostali u procjeni  
15 u vezi s tim predmetom koji je podignut protiv gospodina Krajišnika i gospodina  
16 Karadžića?

17 O: To sam ja tačno iznio šta sam mislio u... odlučujući u toj... u tom  
18 predmetu. To sve piše u toj presudi i ja mislim da tu dalje piše da je Vrhovni  
19 sud ukinuo tu presudu i naredio ponovno suđenje. Međutim, kolega koji je sudio  
20 ponovo je presudio isto tako kao ja. Tužilac je bio izjavio žalbu i republički  
21 tužilac, gospodin Nuriya Hodžić - ako se ne varam - je odustao od te žalbe i  
22 tako je to postalo pravosnažno.

23 P: Dakle, krajnji rezultat je bio oslobađajuća odluka za doktora  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30



1 Karadžića i gospodina Krajišnika?

2 O: Tako je. Tako je.

3 P: Na osnovu Vaših saznanja o gospodinu Krajišniku i njegovom radu, ako  
4 bi neko u vezi sa političkim aktivnostima, policijskim aktivnostima ili vojnim  
5 aktivnostima - dakle, bilo čim što se u to vrijeme, u ljeto 1992. odvijalo - ako  
6 bi bilo ko podnio izvještaj gospodinu Krajišniku, da li biste Vi očekivali da  
7 vidite pismena uputstva, naređenja, memorandumne ili izvještaje od gospodina  
8 Krajišnika koji bi se odnosili na ta pitanja?

9 O: Ja ih nisam vidio i nemam saznanja da je on izdavao naređenja ili  
10 pismene upute ili slično.

11 P: Da. Moje pitanje je bilo malo drugačije, gospodine Trbojević. Ja Vas  
12 pitam na osnovu Vaših saznanja o gospodinu Krajišniku, da li biste u takvoj  
13 situaciji očekivali da ako neko podnese izvještaj gospodinu Krajišniku, da onda  
14 vidite taj materijal koji bi došao od gospodina Krajišnika?

15 O: Ja sam rekao da to nisam vidio, iako s... mogu da shvatim logiku tog  
16 pitanja. Moj bi zaključak bio da bi trebalo očekivati da Krajišnik, kao neko ko  
17 nije površan čovjek, ko se prema svemu u čemu učestvuje odnosi krajnje ozbiljno,  
18 trebalo bi očekivati da odgovori ili uputstvom ili uputom nekom ili komentarom  
19 ili nalogom - evo sad ne znam - ali obzirom da to nisam vidio ne mogu reći da je  
20 bilo tako.

21 P: Postaviću to na drugačiji način, gospodine Trbojević. Gospodin  
22 Krajišnik je jako dobro organizovan čovjek u svom radu. Je li tako?

23 O: Tako je.

24 P: A dio njegovog pristupa toj organizaciji posla je da on vrlo često  
25 zavodi stvari, bilježi stvari, pravi spiskove. Dakle, da li Vi znate dovoljno o

26

27

28

29

30

1 njegovom radu da biste bili u mogućnosti da to potvrdite?

2 O: Ne mogu reći da znam dovoljno jer nisam bio član njegovog kabineta,  
3 ali da je stalno bilježio nešto - to sam vidio.

4 P: Na stranici - potrudicu se da što više mogu da dam tačne brojeve  
5 stranica, časni Sude - to bi trebala biti stranica 43 ili 44 transkripta na  
6 engleskom, drugog intervjua.

7 Vas je gospodin Margetts - Ustvari, nije Vas pitao gospodin Margetts, on  
8 je rekao: "Ne interesuju me mirovni pregovori ili mirovni planovi..." Nadam se  
9 da ste to našli, časni Sude.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To je stranica 45 prevoda na engleskom.

11 G. STEWART: [simultani prevod]

12 P: Dakle, on je rekao: "Ja nisam zainteresovan za mirovne pregovore ili  
13 mirovne planove...", a Vi ste rekli: "Ali pregovori na kojima se govorilo o  
14 mirovnim planovima bili su osnova za politiku."

15 Gospodin Margetts je rekao: "Mene to ne interesuje, jer to je javno i ja  
16 sve znam o tome. Tu nema ništa." Onda Vi kažete: "Ali Vi ne znate o čemu smo  
17 govorili." Gospodin Margetts kaže: "Ne, nema tu ništa što biste mi rekli za što  
18 bi bio zainteresovan, jer ja sam jako dobro informisan o tim mirovnim  
19 pregovorima." I onda Vas je on usmjerio - možda možemo tako reći - na drugu  
20 temu.

21 G. TIEGER: [simultani prevod] Prije nego što ovo nastavi, mislim da bi  
22 bilo fer kada bi se ovaj zadnji dio napomena gospodina Margettsa karakterisao  
23 kao objašnjenje zašto on traži da svjedok ne ide u detalje o ovim pregovorima

24

25

26

27

28

29

30

1  
2  
3  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10  
11  
12  
13  
14  
15  
16  
17  
18  
19  
20  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 kako bi se uštedilo na vremenu.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa da li je fer ili nije, ovdje nije  
3 suđenje gospodinu Margetts. Mislim da je jasno da gospodin Margetts nije htio da  
4 čuje ništa dalje o toj temi od svjedoka – iz bilo koga razloga. I ja  
5 pretpostavljam da gospodin Stewart nije tu optuživao gospodina Margettsa, samo  
6 je predstavljao dio transkripta.

7 Izvolite nastavite.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Pa dirljivo je kako je gospodin Tieger  
9 skočio da obrani gospodina Margettsa. Ja sam samo imao namjeru da na jedan  
10 opisan način nas uvedem u ono što se dešavalo.

11 P: A ono što sam htio Vas da pitam, gospodine Trbojević, je da, molim  
12 Vas, kažete nešto više u ovom odgovoru na kojem se nije insistiralo. Jer, Vi ste  
13 rekli: "Pregovori na kojima se govorilo o mirovnim planovima bili su osnovi  
14 politike." Možete li objasniti Pretresnom vijeću šta ste mislili pod tim i šta  
15 mislite pod tim da su ti pregovori bili osnova za formiranje politike?

16 O: Htio sam da kažem da je jednostavno praktična činjenica da se  
17 aktivnost Narodne skupštine najviše odvijala vezano za pregovore koji su bili u  
18 toku. Svaki put kada bi grupa naših predstavnika koja je išla na te pregovore  
19 dolazila u Skupštinu, držani su sastanci na kojima smo mi razmatrali šta je na  
20 tim pregovorima izneseno kao konstatacija, šta je međunarodna zajednica tražila  
21 od nas, šta je ponudila, šta mi možemo da prihvatimo, šta ne možemo da  
22 prihvatimo, kako bismo prihvatili, kako ne bismo prihvatili. Dakle, najveći dio  
23 vremena i najveći dio pažnje smo morali poklanjati toj jednoj situaciji kako se  
24 odvija mirovni proces, kako teku ti pregovori, kakvi problemi proizlaze ako ti

25

26

27

28

29

30

1 pregovori bivaju neuspješni i sve neuspješniji, kakve sankcije možemo očekivati.

2 Vjerovatno ćete se sjetiti da je Kontakt grupa u jednom momentu  
3 zaključila da prekida mirovne pregovore sa nama i...i... i obustavila kontakte  
4 sa predstavnicima srpske strane i tako dalje, i tako dalje. Dakle, to je  
5 jednostavno bila centralna tema oko koje se... oko koje se sve vrtilo i od koje  
6 je zavisilo sad šta se može očekivati, ima li izgleda da... da se rat privodi  
7 kraju, ima li izgleda da očekujemo sankcije, napad međunarodne zajednice i tako  
8 dalje.

9 To je jednostavno bilo nešto što je praktično činilo sadržinu rada u  
10 Skupštini i bilo više od... od života u Republici Srpskoj.

11 P: Gospodine Trbojeviću, sjećate li se usvajanja Zakona o zamjeni  
12 Ustavnog zakona za provedbu Ustava Srpske Republike Bosne i Hercegovine? Dosta  
13 dugačak naziv, no bilo je to negdje početkom 6. mjeseca 1992. Predsjedništvo je  
14 usvojilo taj zakon. Pokušat ću Vas podsjetiti, radilo se o proširenju  
15 Predsjedništva u ratnoj situaciji. Sjećate li se toga?

16 O: Ne mogu reći da se sjećam konkretno razgovora, ali objavljen je taj  
17 zakon. Ima to napisano sve.

18 P: Sjećate li se da je dopuštena mogućnost proširenja predsjedništva  
19 tijekom ratnog stanja?

20 O: O toj odredbi smo poslije komentarisali dosta. Sjećam se toga.

21 P: No, koliko Vi znate, zar nije točno da ustvari nije bilo objave  
22 ratnog stanja koje bi objavilo vodstvo bosanskih Srba, zar ne?

1 O: U to vrijeme, početkom 1992. godine, nije.

2 P: Ustvari, bilo od strana vodstva bosanskih Srba ili drugih organa u  
3 bilo koje vrijeme 1992., odnosno ni u jednom trenutku nije bilo objavljeno ratno  
4 stanje. Nije li to točno?

5 O: Mislim da nije.

6 P: Mislite da nije, što time želite reći? To bi mogao biti jedan od onih  
7 dvoznačnih odgovora, časni Sude.

8 Želite li reći da ne možete biti sigurni, no mislite da nije bilo takve  
9 objave ratnog stanja?

10 O: Ne mogu reći datume kad je ko kome objavio ratno stanje. Na to sam  
11 mislio, a koliko se sjećam, 1992. godine srpska strana nije objavila ratno  
12 stanje.

13 P: Da li je bilo Vašeg stanovišta kao pravnika, odnosno, jeste li imali  
14 nekakvo stanovište o tome da li je prošireno Predsjedništvo pravno utemeljeno,  
15 da li je pravno opravdano ili ne?

16 O: Moj stav je bio da prije svega ratno stanje ne treba uvoditi. Smatrao  
17 sam da prelazak na režim ratnog stanja podrazumijeva pravnu regulativu i  
18 institucije podesne da se prilagode ratnom stanju u potpunom društvu, a pošto  
19 sam znao da niti imamo pravnu regulativu, niti imamo institucije - jer je u  
20 Vladu koja je koliko toliko civilno bila organizovana, nismo uspjeli još bili  
21 dovesti do neke organizacije koja je bila normalna, a kamoli da sad prelazimo

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1     sad na...na... na ratne organe.

2             Moj je stav da u to ne treba ići. Principijelno, teško je opravdati  
3     organ kakvo je Ratno predsjedništvo u kome sjede članovi Predsjedništva,  
4     predsjednik Skupštine kao predstavnik zakonodavnog organa i predsjednik Vlade  
5     kao predstavnik izvršnog... izvršne vlasti. To je jedno sabiranje funkcija koje  
6     teško može biti opravdano.

7             P: Zašto kažete da bi to bilo teško opravdati?

8             O: Time se pravni sistem, podjele vlasti i jedne demokratske  
9     nezavisnosti jedne... jednog sistema vlasti od drugog potpuno uništava. Dakle,  
10    više nema parlamentarizma, ni kontrole zakonitosti, ni bilo čega.

11            P: Ispitivali su Vas nešto o vršenju izvršnih ovlasti. To je bilo na  
12    stranici 81. Ne, oprostite, mislim na stranici 33 transkripta Vašeg drugog  
13    razgovora iz petog mjeseca.

14            Nadam se da časni Sud ima to pred sobom, tek toliko da Vam ukažem na to  
15    mjesto. Pitanje gospodina Margettsa je bilo: "U to vrijeme ste mogli vidjeti da  
16    je Krajišnik bio organiziraniji i da je bio učinkovit donosilac odluka."

17            SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Još to ne vidimo.

18            G. STEWART: [simultani prevod] To bi trebalo biti na stranici 33 ili tu  
19    negdje.

20            P: Sada ću skočiti na iduće pitanje gospodina Margettsa. Znači: "Da li  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30

1 je bilo Vaše viđenje da je Krajišnik bio taj koji je izvršavao, imao vlast,  
2 znači koji je mogao recimo donositi izvršne odluke?" I Vaš odgovor je bio: "Nema  
3 tu izvršnih odluka koje smo mi mogli vidjeti, ali mogli ste da ih vidite na  
4 nekim sastancima." Tu ću stati. Kada kažete, "koje smo mi mogli vidjeti", tko je  
5 to trebao biti "mi" u Vašem odgovoru?

6 O: Pretpostavljam da sam mislio na vladu kao organ.

7 P: Idem dalje u Vašem odgovoru. Dakle: "Nema tu izvršnih odluka koje smo  
8 mogli vidjeti, ali mogli ste da ih vidite na neakvim sastancima općinskim, pa u  
9 Skupštini, kod Krajišnika u kabinetu prije izlaska iz Sarajeva, pa na Klubu  
10 poslanika."

11 Neću Vas pitati ništa o Skupštini, gospodine Trbojeviću, zato što je to  
12 javno tijelo, javna sjednica čiji zapisnik postoji. No, iduća stvar je  
13 Krajišnikov kabinet u Skupštini. Kada kažete "Krajišnikov kabinet", da li  
14 mislite na sastanke kojima ste lično bili prisutni?

15 O: Moram da priznam da mi nije to baš jasno, šta ste mi pročitali. Ali,  
16 da je bilo sastanaka u kabinetu gospodina Krajišnika u vrijeme kad je bio -

17 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, onda mislim da bi gospodinu  
18 Trbojeviću trebalo dati transkript na B/H/S-u. To se nalazi na stranici 28,  
19 budući da nije ovo mogao shvatiti tako što sam čitao.

20 Hvala Vam.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nadam se da postoji samo jedna verzija  
22 ovog dokumenta. Mislim da da.



1 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Trbojeviću, jeste li to našli?

3 G. STEWART: [simultani prevod] Mislim... evo, mogu Vam dati broj reda.

4 To bi bilo negdje redak 29 ili 30.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Očito postoje dvije verzije zato što ja  
6 nemam brojeva redaka. Upravo ovaj koji sam dao svjedoku.

7 G. STEWART: [simultani prevod] Postoji verzija na B/H/S-u koja je imala  
8 brojeve redaka, no ne znam da li ovdje sada to imamo.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Trbojeviću, da li ste pronašli  
10 dio koji se odnosi na razgovor o Krajišniku i izvršavanju izvršne vlasti?

11 SVEDOK: Jesam.

12 G. STEWART: [simultani prevod]

13 P: Dakle, Vaš idući odgovor na to pitanje je ono što me zanima: "Nema tu  
14 izvršnih odluka koje smo mi mogli vidjeti...". I prije par minuta ste rekli da  
15 mislite da ste pod tim "mi" mislili na Vladu. Zatim nastavljate: "Ali Vi, da ih  
16 vidite na neakvim sastancima, opštinskim, pa u Skupštini...", rekao sam da Vas  
17 neću pitati ništa o Skupštini, "... kod Krajišnika u kabinetu prije izlaska iz  
18 Sarajeva..."

19 Dakle, mene zanima "Kod Krajišnika u kabinetu, u Skupštini, prije  
20 izlaska iz Sarajeva". Da li to govorite o sastancima kojima ste osobno  
21 prisustvovali? To je moje prvo pitanje.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: Možete li navesti primjer nečeg što biste Vi opisali kao izvršna  
3 odluka koja bi bila donešena na takvom sastanku?

4 O: Rekao sam da nisam vidio nikakvu izvršnu odluku. Ne mogu Vam taj  
5 primjer navesti.

6 P: Da pojasnimo onda. Prvih par redaka Vašeg odgovora kaže: "Nema tu  
7 izvršnih odluka koje smo mi mogli vidjeti, ali ih se moglo vidjeti na nekakvim  
8 sastancima." Dakle, kako ja iščitavam ovaj odgovor je da postoji nekakva  
9 kvalifikacija te tvrdnje - da ste ih ponekad mogli vidjeti.

10 No, radi li se o slijedećem, gospodine Trbojeviću, da u osnovi govorite  
11 kako, bez obzira na to da li je bilo nekih manjih ili manje značajnih odluka, da  
12 je Vaš stav u stvari prvi red tog odgovora - nema tu izvršnih odluka koje ste Vi  
13 mogli vidjeti.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger.

15 G. TIEGER: [simultani prevod] Nisam htio tražiti puni odgovor dok god se  
16 govori o različitim tim lokacijama, no mislim da bi trebalo skrenuti pažnju  
17 svjedoka na cijeli odgovor, ne samo na dio. Jer, tek u takvom okviru, odnosno  
18 kontekstu, se može odgovoriti na ono što gospodin Stewart postavlja.

19 G. STEWART: [simultani prevod] Ja sam ustvari htio poslati svjedoka da  
20 pročitá odgovor. No, radije ću pretpostaviti da bi jedan iskusan pravnik poput

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 gospodina Trbojevića već do sada, na brzinu, u sebi, pročitao to.

2 P: Gospodine Trbojeviću, jeste li imali mogućnosti pročitati svih osam  
3 redaka Vašeg odgovora?

4 O: Jesam. Jesam.

5 P: Hvala.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda možete pozvati svjedoka da dalje  
7 pojasni što je točno mislio.

8 Gospodine Trbojeviću, proširite malo svoj odgovor. Objasnite nam o čemu  
9 se radilo u tom Vašem odgovoru, jer čini se da počinje sa izvršnim odlukama za  
10 koje kažete i za koje ste sada ponovili da ih niste vidjeli, a zatim nastavljate  
11 sa nekim stvarima koje su se događale na sastancima za koje ste rekli, bar za  
12 sastanke u kabinetu gospodina Krajišnika, da ste i Vi njima prisustvovali.

13 Možete li točno pojasniti što ste mislili ovim odgovorom?

14 SVEDOK: Ovdje u suštini ne razgovaramo gospodin Stewart i ja o odlukama,  
15 nego o odnosu Krajišnika i Karadžića. Ja objašnjavam da sam bio u prilici u  
16 kabinetu gospodina Krajišnika prije izlaska iz Sarajeva, pa poslije toga na  
17 Klubu poslanika u više na...na... u više prilika da vidim da se vodi rasprava,  
18 da se iznose razni stavovi.

19 Ovdje sam opisao da se Krajišnik uvijek maksimalno trudio, i da mu je to  
20 sasvim polazilo za rukom, da se prema Karadžiću odnosi kao prema šefu. A ja sam  
21 iznio svoju ocjenu da kad se vodi rasprava o pojedinim temama da je Krajišnikova

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 riječ imala veću težinu po kvalitetu, po sadržini, od Karadžićeve.

2 Tu sam iznio svoju procjenu brojnih nekih razgovora koji nisu uopšte  
3 bili uvod u donošenje odluka, nego u raspravama kojih je bilo bezbroj.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li je i gospodin Karadžić bio  
5 prisutan na tim raspravama?

6 SVEDOK: Da.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kada ja ovo pročitam, nije mi posve  
8 jasno da li u tim raspravama po određenim pitanjima, da li je ustvari gospodin  
9 Krajišnik uvjerio druge da je trebalo pratiti i šefovu liniju, odnosno  
10 Karadžićevu ili bih to trebao čitati na način da kada su bili prisutni i  
11 Karadžić i Krajišnik u tim raspravama, o tim pitanjima, da bi na kraju gledišta  
12 gospodina Krajišnika prevagnula. Koje od ta dva tumačenja je ispravno: prvo ili  
13 drugo ili nijedno?

14 SVEDOK: Pa, bliže je ovo drugo što ste rekli, da bi češće prevagnulo  
15 stanovište Krajišnikovo, ali to je jedna... jedna moja ocjena razgovora od prije  
16 početka rata, od prije donošenja Ustava o proglašenju srpske Bosne i  
17 Hercegovine, zatim sa bezbroj sastanak Kluba poslanika, sa brojnih rasprava oko  
18 tih mirovnih pregovora, i tako dalje, i tako dalje. Dakle, jednostavno mislim  
19 da... da je jasno to.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, nastavite.

21 G. STEWART: [simultani prevod]

22 P: Primjetljiva razlika između doktora Karadžića i gospodina Krajišnika

23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30

1 bila je sljedeća: dok bi doktor Karadžić, kao što ste potvrdili, imao  
2 tendenciju, da tako kažem, izvlačiti pištolj iz pojasa, gospodin Krajišnik to  
3 nije činio. Da li biste se složili?

4 O: Nisam tu figuru sa povlačenjem pištolja čuo, vjerujte mi.

5 P: Mislim da sam to htio iskoristiti vrlo konkretno u svjetlu Vašeg  
6 iskaza. Čini se da je bilo prevedeno bez poteškoća, no možda sam u krivu.  
7 Učiniti ću to ponovno. Doktor Karadžić je imao tendenciju davati prilično  
8 ekstremne izjave i tvrdnje i argumente, zar ne?

9 O: Ne znam šta podrazumijevate pod ekstremne, ali brze - da.

10 P: Onda ću postaviti nešto drukčije pitanje. Doktor Karadžić je imao  
11 tendenciju možda brzo davati izjave ili iznositi argumente za koje se činilo da  
12 nisu posve promišljeni s njegove strane.

13 O: To je tačno. Bio je sklon tome da brzo i površno, bez dublje analize,  
14 formuliše -

15 P: Hvala, Gospodine Trbojeviću. Oprostite, mislio sam da ćete krenuti sa  
16 puno dubljom analizom koju sam htio prekinuti zbog štednje na vremenu. Gospodin  
17 Krajišnik nije imao takvu sklonost, zar ne?

18 O: Nije.

19 P: Prema tome, u većim sastancima, grupnim sastancima i sastancima poput  
20 onih koje ste Vi opisali, uzimalo se ozbiljno stanovišta gospodina Krajišnika, i

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1  
2  
3  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10  
11  
12  
13  
14  
15  
16  
17  
18  
19  
20  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 to dosljedno, zato što je on iznosio odmjerene, umjerenije izjave i  
2 stanovišta. Je li možemo to tako reći?

3 O: Možemo.

4 P: Kao prvo, kada govorite o Krajišnikovu kabinetu, rekli ste da je tamo  
5 bio doktor Karadžić. Opisali ste to kao Krajišnikov kabinet, dakle onda je  
6 Krajišnik predsjedavao takvim sastancima u Skupštini prije odlaska iz Sarajeva?

7 O: Da.

8 P: Da li je postojala svrha planirati i raspravljati o tome što će se  
9 dogoditi ili što bi se moglo dogoditi na predstojećim sjednicama Skupštine? Da  
10 li je to bio jedan od elemenata rasprave na takvim sastancima?

11 O: Da.

12 P: Mislim da ste već jasno rekli da su ti sastanci uključivali, tek  
13 toliko da ne bude nejasno, da su ti sastanci uključivali i rasprave o mirovnim  
14 pregovorima.

15 O: Da. Kasnije, je.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da dodam nešto na to, gospodine Stewart.

17 Gospodine Trbojeviću, možete li nam dati primjer situacije u kojem  
18 stanovišta gospodina Krajišnika i Karadžića nisu bila ista i onda bi na kraju  
19 rasprave prevagnulo stanovište gospodina Krajišnika?

20 SVEDOK: Ne mogu Vam navesti konkretan primjer. Ja sam opisivao ovde više  
21 sastanaka razne vrste, razne sadržine. Sastanci u kabinetu gospodina Krajišnika,  
22 dok je bio predsjednik Narodne skupštine Bosne i Hercegovine su bili tako, razni  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30

1 dogovori: šta se očekuje na sljedećoj skupštini, šta se može očekivati od Kluba  
2 poslanika SDA, šta od Kluba poslanika HDZ-a, ako se sjećate, naročito na temu  
3 hoće li Bosna i Hercegovina zatražiti samostalnost, izdvajanje iz Jugoslavije i  
4 slično, i kako će Klub poslanika Srpske demokratske stranke odgovoriti na to,  
5 kako će parirati, kako bi to opstruisali - jer mi nismo bili zainteresovani da  
6 se Bosna i Hercegovina odvaja od Jugoslavije.

7 I dakle, to su sad... to su razgovori u kojima smo mi manje-više 90%  
8 saglasni svi. Nema tu konfrontacije. Ja opisujem samo situaciju da po mojoj  
9 procjeni, Krajišnik ozbiljnije, racionalnije, analitičnije pristupa razmatranju  
10 nastalog problema, tako da jednostavno ono što on kaže ima veću težinu od onoga  
11 što kaže Karadžić. Takva se situacija poslije posta...ponavlja kad razgovaramo o  
12 mirovnim pregovorima u toku rata. Takva se situacija ponavlja kad razgovaramo o  
13 odnosima sa Srbijom koja nam uvodi poslije blokadu. Na te sam stvari mislio.

14 Nij...ne mogu ja sad navest konkretan primjer pa reći Karadžić je tražio  
15 ovo, Krajišnik ovo, pa smo nadglasali Karadžića. Nemam takav jedna konfrontirani  
16 i jasan primjer za ovo što sam rekao.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Onda ću pokušati vidjeti jesam li Vas  
18 dobro shvatio. Želite li reći da kada se raspravljalo o pitanjima poput kakav  
19 stav zauzeti u Skupštini, u smislu stava SDS-a, zatim kakav stav iznijeti  
20 tijekom mirovnih pregovora, u takvim situacijama ako je bilo različitih  
21 stanovišta i različitih pogleda, onda bi često prevagnuo stav gospodina  
22 Krajišnika? Drugim riječima, da bi njegova stanovišta bila usvojena od strane  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30



1 članstva SDS-a koje bi onda zauzelo takav stav u Skupštini ili bi pregovarači  
2 zauzeli takav stav u samim pregovorima. Da li sam ispravno razumio?

3 SVEDOK: Kad je riječ o Skupštini – jeste. Kad je riječ o ovim  
4 pregovorima vanjskim – mislim da je tu Karadžić bio, kako bi čovjek rekao, više  
5 svojeglav. Da mu se manje moglo prići nekim korektnim prijedlogom i primjedbom.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, taj fenomen je postojao kada je  
7 riječ o Skupštini, a kada je riječ o međunarodnim pregovaračima, nisu na isti  
8 način prihvaćeni stavovi gospodina Krajišnika od strane onih koji su iznosili te  
9 druge stavove na pregovorima.

10 SVEDOK: Pa evo, rekao sam. Kad je riječ o tim pregovorima, Karadžić je  
11 tu bio puno nekako skloniji da se drži svog stava. I inače, kako je vrijeme  
12 odmicalo, on je sve manje bio u stanju da se... se uopšte utiče na njega, da...  
13 da uopšte akceptira ono što mu se... što mu se govori.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Iako ste to prvi put rekli u samo jednom  
15 retku, sada ste napravili jasnu razliku između pitanja o kojima se raspravljalo  
16 na mirovnim pregovorima u odnosu na pitanja o kojima se raspravljalo na  
17 sastancima Skupštine. Ako kažete da je Karadžić bio manje sklon da slijedi  
18 stavove i da je išao vlastitim putem, šta možete da nam kažete o drugima koji su  
19 bili prisutni na tim sastancima? Da li bi Karadžić išao protivno mišljenju  
20 većine ili bi uvjeravao ostale koji su bili prisutni da je njegov stav, koji bi  
21 on na kraju zauzeo, bolji nego bilo kakav drugi stav?

22 SVEDOK: Izvan tih rasprava koje su vođene na Klubu poslanika i Skupštine  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30

1 ja nisam prisustvovao, tako da njihove razgovore bez javnosti, da kažem, ne znam  
2 kako su se odvijali. Moj je utisak da ono što bi rekli gospođa Plavšić i  
3 gospodin Koljević i gospodin Buha, da to za Karadžića nije predstavljalo  
4 nikakvu... nikakav ozbiljan značaj. A kako se u tim, da kažem zatvorenim  
5 sastancima odnosio prema stavovima gospodina Krajišnika, to ne znam zaista.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, izvolite nastavite.

7 Ustvari, sudac Hanoteau ima pitanje za Vas.

8 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] U odnosima između te dvojice ljudi,  
9 gospodina Krajišnika i gospodina Karadžića, da li ste imali priliku da  
10 posmatrate kako se gospodin Krajišnik nije slagao sa stavovima gospodina  
11 Karadžića? Da li se to dešavalo u Vašem prisustvu ili u prisustvu drugih ljudi?

12 SVEDOK: To se nije moglo javno primijetiti. Gospodin Krajišnik je  
13 dosljedno Karadžića uvažavao kao... kao šefa, kao vrhovnog rukovodioca i nije ni  
14 dozvoljavao sebi da na javnom sastanku se nešto otvoreno ili... ili jasno  
15 distancira od njegovog stava.

16 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] A da li ste Vi od njega očekivali  
17 neku vrstu reakcije, takvu vrstu reakcije? Da li Vam je bilo žao što on nije  
18 reagovao na taj način?

19 SVEDOK: Pa ponekad jeste, al' nisam očekivao pošto od kako ih ja znam  
20 nisam vidio tako jedan, da kažemo, direktnu konfrontaciju između njih dvojice.

21 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Na primjer, u kojim ste onda  
22 okolnostima Vi žalili što nije došlo do takve reakcije?

23 SVEDOK: Pa bilo je puno tih razgovora o, kažem Vam, od pripremanja,

1 proglašavanja srpske Bosne i Hercegovine i njenog ustava do... do poslije tih  
2 pregovora u kojima je u više navrata izgledalo da smo na pragu da se neki mir  
3 zaključi, uspostavi... jer smo više puta bili na pragu da... da očekujemo da  
4 međunarodna zajednica preduzme sankcije protiv nas; isto tako i prema Srbiji. Ne  
5 znam sad neki konkretan primjer da Vam navedem. Ne bih mogao.

6 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Hvala, gospodine.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja imam jedno kratko dodatno pitanje u  
8 vezi s tim.

9 U Vašem odgovoru o tome da li je gospodin Krajišnik na sastancima, da li  
10 ste ga Vi vidjeli da se ne slaže sa bilo čim što je rekao gospodin Karadžić u  
11 prisustvu drugih ljudi i u Vašem prisustvu, vi ste Vaš odgovor usmjerili na ono  
12 što je gospodin Krajišnik radio javno. Ali pitanje je također uključivalo  
13 situacije gdje ste bili prisutni samo Vi ili možda još nekoliko drugih, a nisu  
14 bili javni sastanci. Šta se dešavalo na tim sastancima? Da li ste Vi na njima  
15 ikada bili očevidac toga da se gospodin Krajišnik nije slagao sa onim što je  
16 rekao gospodin Karadžić?

17 SVEDOK: Malo je bilo sastanaka, tako da kažem, gdje je bilo nas  
18 nekolicina kojima sam ja prisustvovao. Nemam takav primjer, verujte.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Rekli ste da je bilo malo takvih  
20 sastanaka i prema tome se ne može donositi zaključak. Ako govorimo o manjim  
21 sastancima, pod tom mislim na bilo koji sastanak koji nije bio javan bilo da je  
22 na njemu bilo 5, 10 ili 20 ljudi. To nije bitno. To mene ne interesuje koliko je  
23 bilo ljudi. Dakle, mislim prije svega na sastanke koji nisu bili javni, bez  
24 obzira na to koliko je ljudi bilo prisutno na takvim sastancima. Da li ste u  
25 takvim prilikama ikada vidjeli da se gospodin Krajišnik nije slagao sa onim što  
26 je rekao gospodin Karadžić?

SVEDOK: Na tim manjim sastancima sam ja nekoliko puta bio. Ne mogu sad reći da sam bio, ne znam, mnogo puta. Je l' sad bila to ustavna komisija, je l' to bila, tako neka grupa *ad hoc* sastavljena, ali ne...nemam u glavi primer u kojem je došlo do otvorene konfrontacije između njih dvojice. Kod Krajišnika je bio dominantan jedan...jedan napor da se izbjegne svaka konfrontacija i da se sačuva, što bi se reklo, mir u kući, da se naročito u Skupštini očuva jedno jedinstvo gledišta i stavova. To je bilo b...baš ovako, napadno vidljivo.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja ne govorim o Skupštini, jer koliko mi je poznato, to su bili javni sastanci. Ali, u svojim ranijim odgovorima govorili ste o tome da su stavovi gospodina Krajišnika na kraju prevladavali. Zar to nije ipak zahtijevalo dva gledišta koja se nisu potpuno razlikovala?

SVEDOK: Ne znam kako da Vam objasnim. Kad sam spomenuo pitanje napora da se opstruira zahtjev Bosne i Hercegovine za odvajanje od Jugoslavije, onda sam rekao da tu nije bilo apsolutno nikakvog... nikakvog neslaganja u osnovnom stavu i osnovnom opredjeljenju. Tu smo svi bili potpuno saglasni. Riječ je o praktičnim, sad, potezima koje možemo, ne znam, planirati da se povuku na jedan ili na drugi način.

Kasnije, kad je došlo do ovih mirovnih pregovora, tu je bilo - pošto je više tih pregovora bilo - raznih sadržina, raznih opcija koje su nama značile obaveze ovakve ili onakve, od toga koje sad teritorije ulaze u koji entitet, koliko teritorije treba da ostane u kontroli Republike Srpske, koliko treba da se vrati, koje teritorije sad, naše odlaze u tuđu teritoriju i tako dalje i tako dalje. Mislim, ogroman je broj problema o kojima se tako razgovara. Sad ne mogu da kažem da ima nekih suštinskih razlika u kojima bi bila riječ o drastično

1 suprotnom stavu.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, hvala.

3 Gospodine Stewart, izvolite.

4 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

5 P: Gospodine Trbojević, u četvrtak 7. aprila, na stranici 11.641,  
6 postavljeno Vam je sljedeće pitanje o napomeni koju iznio doktor Karadžić da su  
7 Srbi postavljeni da budu muslimanski egzekucionisti. Da li se sjećate te  
8 napomene? Nema sumnje da je to dio Vašeg svjedočenja, zar ne, gospodine  
9 Trbojević?

10 O: Sjećam se toga, ali to nije doktor Karadžić rekao nego jedan  
11 poslanik, Nedić.

12 P: Da. Sasvim ste u pravu, apsolutno ste u pravu. Izvinjavam se,  
13 gospodine Trbojević. Gospodin Tieger u redu 6, na stranici 11.641 Vas je pitao  
14 šta je po Vašem mišljenju neodgovorno u njegovoj napomeni, a gospodin Nedić je  
15 pomenut pri dnu prethodne stranice. Dakle, pitanje je bilo šta je po Vašem  
16 mišljenju neodgovorno u toj napomeni da Srbi trebaju da budu muslimanski  
17 egzekucionari, a Vaš odgovor je bio: "Rekao sam da je cijela izjava neodgovorna  
18 i da to ne predstavlja ničiji stav i ničije gledište. On tvrdi da su Muslimani  
19 nama nametnuti kao narod, što je smiješno. On tvrdi da je netko drugi predvidio  
20 Srbe kao egzekucionare jedne druge nacije, što je potpuno, ponovo potpuno,  
21 nezasnovano."

22 Gospodine Trbojević, Vi nikada niste čuli ili pročitali da je gospodin  
23 Krajišnik rekao bilo šta ni približno slično ovome što je gospodin Nedić rekao,  
24 zar ne?

25 O: Nisam.

26 P: A zatim Vam je na sljedećoj stranici tog transkripta, 11.642,  
27  
28  
29  
30

1 postavljeno pitanje, ovaj put u vezi sa doktorom Karadžićem: "Doktor Karadžić je  
2 tokom sjednice Skupštine izjavio da ima istine u onome što je rekao gospodin  
3 Kuprešanin, mada to nitko ovdje ne bi rekao otvoreno, da je ovaj sukob pokrenut  
4 kako bi se eliminisali Muslimani." Vaše pitanje koje Vam je postavio doktor  
5 Tieger bilo je: "Da li su napomene doktora Karadžića odrazile njegovo shvatanje  
6 razvoja na terenu, koliko je Vama poznato?" A Vaš odgovor je bio: "Pa vjerovatno  
7 jesu."

8           Gospodine Trbojević, tvrdnja da je sukob pokrenut kako bi se eliminisali  
9 Muslimani, ponovo, Vi nikada niste čuli ili pročitali da je gospodin Krajišnik  
10 izrazio ikad takvo gledište, zar ne?

11           O: Nisam.

12           P: I nemate razloga da smatrate da je gospodin Krajišnik ikada imao  
13 takve stavove, zar ne?

14           O: U pravu ste.

15           P: Tog istog dana, isti transkript, stranica 11.644, gospodin Tieger Vam  
16 je postavio pitanje: "Ali, izražena je zabrinutost zbog broja Muslimana koji bi  
17 bili na srpskim teritorijama, zbog muslimanskog nataliteta, njihovih  
18 demografskih karakteristika." Vi nikada niste čuli gospodina Krajišnika da je  
19 izrazio takvu zabrinutost zbog muslimanskog nataliteta, zar ne?

20           O: Nisam.

21           P: Ako se vratimo u transkriptu iz istog tog dana, stranica 11.629,  
22 uvaženi sudac Orić Vam je postavio pitanje, red 9: "Da li ste ikada u svojoj  
23 komunikaciji iskusili razgovore sa članovima Predsjedništva u kojima oni ne bi  
24 bili upoznati sa bilo kojim pitanjem koje ste htjeli da pokrenete, o kojem ste  
25 željeli da diskutujete ili koje ste Vi pominjali", a Vaš odgovor je bio: "Ne."

1           Gospodine Trbojeviću, nikada niste sa gospodinom Krajišnikom  
2   raspravljali o pitanjima vojnih operacija, je li tako?

3           O: Nisam ni sa njim, ni sa bilo kim drugim.

4           P: Nikada niste sa gospodinom Krajišnikom raspravljali o pitanjima koja  
5   se odnose na razmjenu zarobljenika, je li tako?

6           O: Nisam.

7           P: Nikada niste raspravljali sa gospodinom Krajišnikom pitanja koja se  
8   tiču zatvora?

9           O: Nisam.

10          G. STEWART: [simultani prevod] Nemam više pitanja, časni Sude.

11          SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodine Stewart.

12          Gospodine Tieger, da li ima potrebne za dodatnim ispitivanjem?

13          G. TIEGER: [simultani prevod] Pa ja ću možda imati nekoliko pitanja,  
14   časni Sude.

15          SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, izvolite nastavite.

16                               Dodatno ispituje g. Tieger:

17                               [Tužilac ispituje putem prevodioca]

18          G. TIEGER: [simultani prevod]

19          P: Gospodine Trbojević, u Vašem svjedočenju prošle sedmice, mislim da je  
20   to bilo u četvrtak, gospodin Stewart Vam je postavio pitanje u vezi sa radom  
21   gospodina Krajišnika u Skupštini i njegovim radom na međunarodnim pregovorima i  
22   da li su ili ne, da li je to predstavljalo stalni posao. Vi se sjećate tog  
23   dijela svjedočenja, zar ne?

24          O: Sjećam.

25          P: Ako bih mogao skrenuti Vašu pažnju, ne na taj cijeli period tokom  
26   kojeg ste radili sa gospodinom Krajišnikom ili imali kontakte s njim, već da  
27   suzimo na vremenski period april, maj, jun, juli 1992. godine. Da li napamet  
28   znate koliko je bilo međunarodnih pregovora u tom vremenskom periodu između

1 članova rukovodstva bosanskih Srba i međunarodnih tijela ili međunarodnih  
2 pregovarača?

3 O: Ne znam to.

4 P: I ako Vam kažem da je u tom vremenskom periodu bilo relativno malo  
5 sastanaka, ali da su oni uključivali dva sastanka pri kraju aprila, jedan  
6 sastanak u maju, zatim jedan sastanak sredinom jula i jedan sastanak krajem jula  
7 - da li bi to odgovaralo Vašem sjećanju ili ne bi odgovaralo ili jednostavno ne  
8 možete reći?

9 O: Ne mogu Vam to reći, zaista.

10 P: Ako bi Vam dalje rekao da su zapisnici sa tih sastanaka pokazali da  
11 su njima prisustvovali drugi članovi rukovodstva bosanskih Srba, a ne gospodin  
12 Krajišnik, da li bi to odgovaralo Vašim saznanjima ili ne bi odgovaralo ili Vi  
13 jednostavno ne znate?

14 O: Ja znam da je bio član grupe koja je trebala da učestvuje u tim  
15 pregovorima. Znam da je išao po inostranstvu na te pregovore, ali tačno na  
16 komandant sastanku je prisustvovao, kada i koliko - zaista nemam pojma.

17 P: Također ste pomenuli njegov rad u Skupštini. Ponovo se usmjeravam na  
18 period april, maj, jun, juli 1992. godine. Da li Vam je poznato da je održana  
19 još neka sjednica Skupštine pored one koja je održana 12. maja i one koju smo  
20 neki dan razmatrali, održane... 17. sjednica Skupštine, koja je održana od 24.  
21 do 26. jula?

22 O: Ne znam datume, vjerujte.

23 P: Ako pogledamo zapisnik sjednice Vlade koja je održana 8. maja i treba  
24 mi samo trenutak, časni Sude, da nađem taj dokument.

25

26

27

28

29

30



1  
2  
3  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10  
11  
12  
13  
14  
15  
16  
17  
18  
19  
20  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Slobodno uzmite koliko Vam treba  
2 vremena, ali ne previše.

3 G. TIEGER: [simultani prevod] To je jedan od kasnijih tabulatora, časnici  
4 Sude, 120 ili tako nešto. Ja to samo naglašavam zbog tajnice, kako bi mogla naći  
5 u spisu.

6 P: Dakle, u tom zapisniku se vidi rasprava između onih koji su  
7 prisustvovali tom sastanku, a to je bilo Narodno vijeće bezbjednosti i Vlada u  
8 to vrijeme da se sazove sjednica Skupštine srpskog naroda Bosne i Hercegovine  
9 što je prije moguće. I, kao što smo prije par trenutaka rekli, sjednica  
10 Skupštine poslije toga je održana 12. maja. Da li to, uopšteno govoreći,  
11 odgovara Vašem sjećanju? Da li nam možete reći koliko je vremena potrebno da se  
12 organizuje sjednica Skupštine?

13 O: Ja ne znam za tu sjednicu sa tim Vijećem za nacionalnu sigurnost jer  
14 to je vjerovatno vrijeme kad ja još nisam izašao iz Sarajeva. 12. maja je  
15 skupština bila u Banjaluci, ja sam još uvijek bio u Sarajevu tako da o  
16 organizaciji te skupštine ne...ne znam. Mislim da se išlo helikopterima ili...  
17 onaj... jer prolaz nije bio moguć iz istočnog dijela Republike prema Banjaluci  
18 kopnenim putem.

19 Tako da o organizaciji te skupštine zaista ne znam ništa. Principijelno,  
20 tehnika sazivanja Skupštine je velik posao, primanja materijala, njegovog  
21 umnožavanja, dostavljanja poslanicima, organizovanje sastanka Kluba poslanika  
22 prije sjednice Skupštine. Ako Skupština ide da zasjeda u neko drugo sjedište, u  
23 drugi grad, onda je to skopčano, je l', sa obezbeđivanjem smještaja u tom gradu,  
24 sa obezbeđivanjem prevoza, isto tako te tehnike koja bi mogla biti potrebna za

1 umnožavanja materijala i... Tako da sad, koliko Krajišnik lično to radi, koliko  
2 njegov sekretar, to ja nemam neki neposredan uvid, ali da...da sad tu ima nekih  
3 aktivnosti prilično - to je sigurno.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, prvo: nije sasvim  
5 jasno da li se to još uvijek odnosi na odgovore o stalnom zaposlenju koji  
6 sugerišu da nije preostalo dovoljno vremena da se rade druge stvari.

7 Da budem iskren, ovo Vijeće zna nekoliko ljudi koji imaju tri stalna  
8 zaposlenja. Prema tome, ne znam da li nam to stvarno mnogo pomaže da se govori o  
9 stalnom zaposlenju koje ne ostavlja dovoljno vremena za druge stvari.

10 Vi gledate sada sat. Mi imamo samo malo pitanja. Ako bismo završili sa  
11 svjedočenjem gospodina Trbojevića tokom ove sjednice, a to ne bi potrajalo više  
12 od 12 do 13 minuta, najviše 15, onda bismo imali vremena da se pripremimo za  
13 sljedećeg svjedoka jer nam je potrebno približno pola sata da se pripremimo sa  
14 zaštitnim mjerama. Prema tome, ako bismo sada napravili pauzu i ponovo počeli u  
15 11.05 i onda ponovo pravili pauzu od 20 minuta - to ne bi bila dobra ideja.

16 Pitam se, koliko je Vama još vremena potrebno?

17 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, mogu li da pitam. Možda sam  
18 ja sve potpuno pogrešno shvatio. Jer, iz ko zna kakvih razloga mi nismo dobili  
19 transkript jučer na vrijeme da bih ja to pogledao, ali ja sam shvatio, možda sam  
20 potpuno pogrešno shvatio, a meni bi bilo važno da shvatim, ja sam shvatio da  
21 sljedeći svjedok neće svjedočiti danas.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda je u pitanju zabuna. I ja sam  
2 jutros bio malo zbunjen, jer sam se pitao da li će svjedok koji je svjedočio  
3 jučer biti *standby* za danas.

4 [Pretnosno veće i sekretar se savetuju]

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, savršeno ste u pravu.  
6 Jučer, relativno kasno, palo je na pamet nekome, a ne prije svega meni, da treba  
7 učiniti neke pripreme i da će svjedok biti na raspolaganju. Međutim, gospođa  
8 Loukas nije bila obaviještena o tome i pretpostavljam da ona nije spremna, osim  
9 ako mi dobijemo drugačiju informaciju.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Ja bih Vam prenio takvu vijest, da imam,  
11 ali nisam. Ja ne kažem da Odbrana ne bi mogla biti spremna po svaku cijenu, ali  
12 jednostavno hoću da kažem da je gospođa Loukas shvatila da taj svjedok neće  
13 nastaviti danas.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To je jasno. Ona je potpuno u pravu. S  
15 druge strane, da vidimo da li možemo da završimo sa ovim svjedokom i onda ćemo  
16 biti na raspolaganju da radimo šta želimo do kraja dana. Da vidimo da li će  
17 gospođa Loukas biti spremna. Svjedok je na raspolaganju.

18 Gospodine Tieger, koliko je Vama još potrebno?

19 G. TIEGER: [simultani prevod] Pa ja mislim, još petnaestak minuta. Ja ću  
20 se potruditi da to uradim što je brže moguće.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa onda u redu. Dajte da pokušamo da ne  
22 žurimo previše jer i Vijeće ima tri do četiri pitanja.

[Pretresno veće i sudski savetnik većaju]

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Napraviti ćemo pauzu sada do 11 sati, a onda očekujemo da posle pauze neće nam trebati više od pola sata. A Vi, gospodine Stewart, možda možete iskoristiti tu pauzu da vidite da li, s obzirom na dobro poznatu fleksibilnost gospođe Loukas, ona može ipak da dođe ovdje. Ali želim da naglasim jasno da ona ne treba da se izvinjava ukoliko nije spremna, jer ona nije mogla očekivati da ćemo mi nastaviti sa tim svjedokom prije sljedećeg ponedjeljka.

G. STEWART: [simultani prevod] Vrlo ste velikodušni, časni Sude, a u svjetlu ove posljednje napomene ja ću lično pozvati gospođu Loukas da joj to prenesem.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Hvala. Nastavićemo u 11 sati.

SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

... Početak pauze u 10.35h

... Sjednica nastavljena u 11.04h

SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

Izvolite sjesti.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, možete nastaviti.

G. TIEGER: [simultani prevod]

P: Hvala, časni Sude. Gospodine Trbojeviću, prije prekida pitao sam Vas nešto o sastancima, odnosno sjednicama Skupštine.

G. TIEGER: [simultani prevod] Htio bih testirati engleski prijevod.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da sam dobivao prijevod na francuski na kanalu 4. Sada to čujem na engleskom. U redu je. Izvolite, gospodine Tieger.

G. TIEGER: [simultani prevod]

P: Gospodine Trbojeviću, prije pauze razgovarali smo o tome koliko se puta Skupština sastajala u razdoblju od 4. do 7. mjesec 1992. Je li točno da zbog toga što se Skupština nije sastajala redovitiije, da je prošireno Predsjedništvo donosilo odluke koje su onda ratificirane na sjednicama

1 Skupštine? Na primjer, Na sjednici Skupštine o kojoj smo ranije govorili, o 17.  
2 sjednici, sjećate li se da je počela sa opaskama gospodina Krajišnika o dugom  
3 dnevnom redu i o činjenici da je Predsjedništvo usvojilo nekoliko zakona i  
4 odluka koje bi Skupština trebala ratificirati. Da li se i Vi toga sjećate na  
5 takav način?

6 O: Sjećam se.

7 P: Da li je isto tako tačno da je prošireno Predsjedništvo usvojilo  
8 zaključke i direktive koje su prosljeđene Vladi kako bi ih ona provela? I  
9 skrenuo bih Vam pažnju na konkretne sjednice Vlade gdje se to može vidjeti.

10 Na primjer, to je tabulator 23, to je bilo 15.06.; zatim tabulator 27 od  
11 24.06.; zatim tabulator 31 od 11.07. No, ako se to poklapa sa sjećanjem  
12 svjedoka, onda možda ne moramo tražiti te pojedinačne sjednice.

13 No, uglavnom da li to odgovara onom čega se Vi sjećate?

14 O: Pa ne mogu reći da se sjećam konkretno. Ali, to nije sporno.  
15 Predsjedništvo se pozivalo na ovu jednu odredbu iz Ustava - sad, zaboravio sam,  
16 ako nije baš član 80 - po kojoj u vrijeme kad Skupština ne može da zasjeda u  
17 Ustavu je pisalo: "Predsjednik republike ima pravo da donese zakon koji kasnije  
18 ide na verifikaciju u Skupštini." I tako se postupalo.

19 P: I nakon što se pozabavimo tom temom Predsjedništva koje je izglasalo  
20 zakone koje onda verificira Skupština, htio sam pitati da li je prošireno  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30

1 Predsjedništvo izdavallo i zaključke i uputstva, odnosno direktive, koje bi se  
2 onda upućivale Vladi na provedbu? Naveo sam nekoliko primjera, nije nužno da ih  
3 pregledate, posebno ako je činjenica da je Predsjedništvo prosljeđivalo takve  
4 zaključke na provedbu Vladi i ako se to poklapa sa onim čega se Vi sjećate.

5 O: Ja moram da priznam da se konkretnih stvari ne sjećam. Nije sporno,  
6 kad je donesen zakon – onda je donesen zakon. Valja ga prihvatiti kao takvog,  
7 ali ovih nekih drugih stvari se ne sjećam zaista.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, možemo li to skratiti.  
9 Mislim da se pitanjem možete pozabaviti na drukčiji način.

10 Gospodine Trbojeviću, da li je Vlada ikada vratila bilo kakav zaključak,  
11 prijedlog, direktivu ili bilo kakav dokument koji bi potjecao od proširenog  
12 Predsjedništva iz razloga da, recimo, ratno predsjedništvo nije bilo pravno  
13 utemeljeno zbog toga što nije nikada proglašeno ratno stanje?

14 SVEDOK: Nije.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite nastaviti, gospodine Tieger.

16 G. TIEGER: [simultani prevod]

17 P: U petak, časni sudac Hanoteau Vas je uputio na neke dijelove Vaše  
18 izjave vezano uz prisustvo članova Glavnog odbora na sjednicama Skupštine kao i  
19 vršenja pritisaka na poslanike. I opisali ste u petak događaje iz 1994. godine,  
20 prilikom rasprava, gdje ste rekli da nije bilo ni mogućnosti početi raspravu u  
21 Skupštini o drugim prijedlozima osim onih koje su predlagali Karadžić i  
22 Krajišnik zbog toga što su članovi stranke tvrdili da ste Vi ili drugi bili

1     izdajnici.

2             Sjećate li se da smo o tome razgovarali?

3             O: Razgovarali smo o tome.

4             P: Je li točno da je prijetnja da se nekog nazove izdajnikom postojala  
5     ili da je to pokrenuto u Skupštini i 1992. godine?

6             P: Sad, ne mogu Vam sad reći tačno kad je to prvi put upotrebljeno, ali  
7     u takvoj jednoj situaciji kad je rat na više strana, kad je situacija puna  
8     konflikata na sve strane, taj termin izdajnik se vrlo lako definiše, vrlo lako  
9     se upotrebljava i vrlo je lako prihvatljiv da bude uobičajen. Za oficire koji su  
10    na bilo koji način naglasili svoje pripadništvo bivšoj JNA je odma bio izraz  
11    izdajnik i komunistički oficir; za sve one koji su se izjasnili nostalgично  
12    prema bivšoj Jugoslaviji i zajedništvu je bio termin izdajnik, jer... jer nije  
13    sad na liniji stvaranja srpske države i... i tako dalje, i tako dalje. Mislim,  
14    taj termin izdajnik bio je vrlo široko primjenjivan, i kažem, kasnije i u  
15    Skupštini za ovako velike stvari.

16            P: Pitao sam Vas za implikacije tog termina i njegovo korištenje u  
17    Skupštini 1992. ili ranije, i htio bih Vam skrenuti pažnju sad na nekoliko  
18    djelova zapisnika sjednica Skupštine od tada. Kao prvo, govorimo o 8. sjednici  
19    Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini od 25.02.1992. koja se može naći  
20    u dokaznom predmetu P64 i P65, tabulator 93. I citiram ovdje dio opaske  
21    gospodina Karadžića, na stranici 44 verzije na engleskom. Provjerimo prvo da li  
22    je potrebno to svima razdijeliti.

23            PREVODILAC: Prevoditelji nemaju tekst.

24            G. TIEGER: [simultani prevod] "Jednom kada stranka usvoji neku politiku,  
25    sve drugo je izdaja. Bilo što izvan usvojene politike je izdaja. Pomaganje

26

27

28

29

30



1 neprijatelju se ne može tolerirati. Davanje izlaza i zbunjivanje ljudi dok je  
2 netko istovremeno član stranke ili Skupštine ili stranačkih organa je nešto što  
3 ne može biti. To neću dopustiti. Signaliziraću ljudima da je ovaj čovjek  
4 izdajnik."

5 Skrenuo bih Vam pažnju i na drugu sjednicu Skupštine srpskog naroda  
6 Bosne i Hercegovine održane 21.11.1991. u dokaznom predmetu P64 i P65, tabulator  
7 59, na stranici 12. To su opaske gospodina Krajišnika.

8 PREVODILAC: Prevoditelji nemaju tekst.

9 G. TIEGER: [simultani prevod]

10 P: "Izdajnici su najžešći protivnici. Mi želimo poslati poruku svim  
11 onima koji su ili neutralni ili nesigurni ili slabi ili zbunjeni, ali se ne  
12 osjećaju izdajnicima. Danas još imate vremena, sutra će biti prekasno."

13 Gospodine Trbojeviću, da li je točno da je korištenje termina i pritisak  
14 koji je iz toga proizlazio postojao i 1991. i 1992.?

15 O: Pa ja moram da priznam da ovo 1991. i ovo iz februara 1992. još nije  
16 imalo, da kažem, ozbiljan karakter. To je bilo prije proglašenja Srpske  
17 Republike Bosne i Hercegovine i prije donošenja Ustava Srpske Republike Bosne i  
18 Hercegovine, prije našeg napuštanja Sarajeva. To je bilo, tako više, jedan  
19 neukusan politički vokabular, što bi se reklo, bar ja nisam smatrao da je to  
20 ozbiljna prijetnja – ovo što smo čuli.

21 P: I kada je izbio sukob, razina ili priroda prijetnje je porasla?

22 O: A slušajte, kad se nađete u ratnom okruženju, ona strana Vas tretira

1 kao pripadnika neprijateljske snage. Ako Vas ova, uslovno rečeno, Vaša strana  
2 proglasi kao izdajnika, onda je vrlo ozbiljna situacija gdje ste i šta možete  
3 očekivati. Sasvim su drugi kriterijumi kad rat počne od kriterijuma dok vodimo  
4 političke razgovore u miru, je l'.

5 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Nemam više pitanja.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, da li pitanja iz  
7 dodatnog ispitivanja traže bilo kakvo ponovljeno dodatno ispitivanje svjedoka?

8 PREVODILAC: Gospodin Stewart nije uključio mikrofona.

9 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala. Ima jedno pitanje. Ispričavam se  
10 što nisam odmah reagirao zato što mi je gospodin Krajišnik nešto priopćavao.  
11 Htio bih samo trenutak dobiti da porazgovaram s njime.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nemojte zaboraviti isključiti mikrofona.

13 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala što ste me podsjetili.

14 [Odbrana i optuženi se savetuju]

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Stewart.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

17 Unakrsno ispituje g. Stewart:

18 [Branilac ispituje putem prevodioca]

19 P: Gospodine Trbojeviću, sudac Orie Vas je, dok je trajalo dodatno  
20 ispitivanje gospodina Tiegera, pitao da li je Vlada ikada vratila ili odbila  
21 bilo kakav dokument po osnovi da je prošireno Predsjedništvo bilo protupravno

1 sastavljeno. Sjećate li se tog pitanja i odgovora prije nekih pet minuta?

2 O: Rekao sam ne.

3 P: Možete li reći da li je Vlada u stvari dobivala dokumentaciju bilo  
4 kakve vrste koja je navodno poticala od proširenog Predsjedništva?

5 O: Rekao sam da je bilo zakona i nekih odluka, ali konkretno šta je  
6 dolazilo nisam mogao reći ni gospodinu tužiocu, za konkretne primjere.

7 P: Gospodine Trbojeviću, da li Vaš stav da, što se tiče tehničkog,  
8 pravnog i ustavnog uspostavljanja proširenog Predsjedništva, Vi sami ne znate  
9 definitivno kakva je bila situacija?

10 O: Ja, koliko se sjećam, bilo je konstituisano to prošireno  
11 Predsjedništvo. Međutim, pošto u Ustavu je osnovni uslov bio da je proglašeno  
12 ratno stanje da bi to trebalo konstituisati, smatrao sam da nema tih uslova. A  
13 formalni način kako je to konstituisano mi nije poznat. Ja ne znam je li sad,  
14 onaj, bila neka posebna sjednica u kojoj je proglašeno to Predsjedništvo. Meni  
15 se čini da je postojala odluka jedna da...da... da se to Predsjedništvo  
16 proširuje. Čini mi se da sam to vidio, ali sad je l'... da se proširuje  
17 predsjednikom Skupštine i predsjednikom Vlade.

18 P: Gospodine Trbojeviću, već ste rekli da niste bili prisutni na  
19 sastancima proširenog Predsjedništva ili navodnog proširenog Predsjedništva. Da  
20 li je situacija sljedeća: bilo što što Vi znate o tome, da li je bilo sastanaka  
21 tijela pod nazivom prošireno Predsjedništvo dolazi iz onog što ste mogli vidjeti  
22 na papiru?

1  
2  
3  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10  
11  
12  
13  
14  
15  
16  
17  
18  
19  
20  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Mislim da smo se time bavili i u glavnom  
2 ispitivanju i unakrsnom ispitivanju. Već je na to odgovoreno.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, pod sadašnjim  
4 okolnostima dopustiti ću gospodinu Stewartu da postavi pitanje jer će možda  
5 uslijediti i neka druga.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala.

7 SVEDOK: Vidite, bilo je predviđeno da gospođa Plavšić i gospodin  
8 Koljević, dakle članovi Predsjedništva Bosne i Hercegovine koji su izabrani na  
9 neposrednim izborima, čine Predsjedništvo Srpske Republike Bosne i Hercegovine  
10 pošto su oni imali legitimitet iz neposrednih izbora. Poslije je Predsjedništvom  
11 proglašeno tročlano Predsjedništvo kad je u to Predsjedništvo ušao Karadžić i  
12 kad je on postao predsjednik tog Predsjedništva.

13 Tako da je pojam Predsjedništvo nastao ulaskom Karadžića u tijelo koje  
14 su po prvi...prvobitnom propisu trebala da čine gospođa Plavšić i gospodin  
15 Koljević.

16 Gdje je sad mjesto tog proširenog Predsjedništva? Ja mislim da sam vidio  
17 odluku da se to proširuje, ali pojam Predsjedništva praktično nije razdvajan. Ne  
18 sjećam se uopšte pojma Predsjedništvo i pojma prošireno Predsjedništvo kao  
19 praktičnog pojma koji se pojavljuje sad u praksi.

20 G. STEWART: [simultani prevod] Nemam više pitanja, časni Sude.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

2 Gospodine Tieger, osjećam se pomalo krivim jer sam rekao da želim  
3 skratiti stvari kada spominje se tabulator 23, 27 i 31. Rekao sam da bi drukčiji  
4 pristup možda skratio stvari i tu sam Vas zaustavio. Čini se da se od toga sada  
5 stvorilo jedno pitanje i ako želite dalje ispitivati oko toga, ako mislite da  
6 ima potrebe - dajem Vam priliku.

7 Naravno, ne želim Vas ohrabrivati, no mislim da je to pošteno, jer došli  
8 ste s primjerima, onda ja postavio jedno kratko pitanje općenito svjedoku, "da  
9 li ste ikada naišli na neki prijedlog..." i tako dalje.

10 G. TIEGER: [simultani prevod] Mislim da je to u redu. Mislim da je ta  
11 dokumentacija dostupna Sudu i da govori sama za sebe.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sudac Hanoteau ima pitanja za Vas.

13 Ispituje Sudsko veće:

14 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Svjedoče, kada je gospodin Stewart  
15 rekao da je tročlano Predsjedništvo onda proglašeno, što ste mislili kada kažete  
16 "bilo je proglašeno"? Možete li pojasniti taj termin "bilo je proglašeno".

17 O: Sjećam se da je Karadžić inzistirao da on sada bude izabran u... u  
18 Predsjedništvo i da on bude predsjednik Predsjedništva. I sjećam se da smo tad u  
19 komentarima rekli da je to već dovoljno narušavanje Ustava, da to ne može nikako

1 biti u skladu s Ustavom.

2 Tako da taj pojam Predsjedništva, pa skoro i proširenog Predsjedništva  
3 počinje da se spominje od momenta kad Karadžić ulazi u njega.

4 A da li su sad Krajišnik i...i... i Đerić, kao članovi koji su trebali  
5 da budu u proširenom Predsjedništvu, ušli realno u to Predsjedništvo, je li to  
6 prošireno Predsjedništvo kao za ratne uslove nešto efektivno radilo ili ih je  
7 tih nekoliko papira koje... koji su došli potpisani od Predsjedništva, došli od  
8 onog Predsjedništva tročlanog, Karadžić, Plavšić i Koljević, ja verujete - ne...  
9 ne sjećam se razlike.

10 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Izvinite, ali niste odgovorili  
11 direktno na moje pitanje. U mom pitanju ja sam iskoristio taj izraz "tročlano  
12 Predsjedništvo je proglašeno". Da li je to bio neki protuzakonit čin, da li je  
13 to bila neka odluka, da li je to bio rezultat zakona? Ko je donio tu odluku, ko  
14 je to proglasio, da li je to objavljeno u Službenom glasniku? Mene interesuje  
15 procedura kojom je uspostavljena ta nova institucija.

16 SVEDOK: Prošlo je kroz Skupštinu, to je sigurno. A da li je sad to bila  
17 još jedna dopuna onog Zakona o...o... o provođenju Ustava - najverovatnije je  
18 tako bilo. Najvjerovatnije je to bila izmjena Zakona o provođenju Ustava.

19 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] A da li je to objavljeno? Da li je  
20 bilo nešto zvanično što bi ljudi saznali, jer je došlo do modifikacije tako

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 važne institucije?

2 SVEDOK: Mislim da jeste objavljeno.

3 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Moje drugo pitanje se tiče Vaše  
4 ranije izjave na stranici 18. Govorili ste o Ustavnoj komisiji. Šta to tačno  
5 znati i od čega se sastojao rad Ustavne komisije? Vi ste bili njen član, je li  
6 to tačno?

7 Govorili ste o položaju, stavu koji je usvojio gospodin Krajišnik, koji  
8 je htio da se kao zvaničan jezik uvede srpski i ćirilica i ekavski dijalekat. Da  
9 li se sjećate tog pasusa?

10 Izvinite zbog mog neznanja u vezi sa informacijama koje ja imam o  
11 lingvistici Bosne i Hercegovine, ali koji je jezik tamo govoren u to vrijeme i  
12 koji dijalekt? Da li je bilo nekoliko jezika i nekoliko dijalekata, da li možete  
13 to da nam kažete?

14 SVEDOK: U to vrijeme je zvanični jezik bio srpsko-hrvatski, tako se  
15 zvao, srpsko-hrvatski. Pisma su bila ravnopravna, i latinica i ćirilica i to se  
16 tako učilo u školi redovno u Bosni i Hercegovini. Govor je bio ijekavski. To u  
17 našim prilikama označava ovako lokalizme, manje-više. Recimo, pridjev lijepo, je  
18 sa "ije" - lijepo. U Srbiji kažu lepo. Dakle, ovo "ije" zamjenjuje samoglasnik  
19 "e". U južnim krajevima je to lipo. Dakle samoglasnik "i" umjesto samoglasnika  
20 "e" i umjesto ovoga "ije." I sad, to su male razlike, jedni druge razumiju  
21 sasvim dobro. I u Bosni i Hercegovini se govori ijekavski, dakle: lijepo je,  
22 bijelo je i tako dalje.

23 U jednom tih razgovora je bila ideja da sad mi bi trebali kao Republika  
24 Srpska radi približavanja Srbiji da uvedemo ekavski, da bi, eto, bili što  
25 identičniji. I, po prirodi stvari nije to naišlo na... na podršku. Jer, ne

26

27

28

29

30



1 možete jezik nametnuti. Jednostavno, ljudi govore kako govore. Jedno je vrijeme  
2 bilo na televiziji, na radiju, spikeri se trudili da govore ekavski, bilo  
3 smiješnih situacija kad neki pojam koji je pojmovno pisan ili izgovoren sa "ije"  
4 izgovorite ekavski, dobijete nerazumljivu riječ i tako. To je bila jedna od, da  
5 kažem, sitnih rasprava na toj Ustavnoj komisiji.

6 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Da, ali Vi ste rekli da je ta ideja  
7 potekla od gospodina Krajišnika. Ja sam to tako shvatio. Vi ste rekli gospodin  
8 Krajišnik je pokušao da uvjeri osobu koja se zvala Maksimović, iz Foče,  
9 pokušavao je da ga ubijedi da Ustav treba da podstiče da zvanični jezik treba da  
10 bude srpski, pismo ćirilica i ekavski dijalekt.

11 SVEDOK: Tako je.

12 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Moje pitanje je zašto je on to  
13 želio? Kakve namjere je to odražavalo? Šta se Vama činilo tokom tih rasprava?

14 SVEDOK: Ja sam to shvatio kao želju da se potencira jedinstvo sa srpskim  
15 narodom u Srbiji. Međutim, to jednostavno nije moglo proći jer nije prirodno,  
16 pošto Srbi u Bosni i Hercegovini govore ijekavski, i to, ako se ne varam, nije  
17 ušlo u Ustav tako.

18 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Pitanje, jedan manji detalj.  
19 Izvinite, ali Vi ste rekli u istoj toj izjavi da je gospodin Krajišnik pokušao  
20 da ubijedi gospodina Maksimovića i dodali ste da mu je on čak ponudio i zlatno  
21 pero, samo da bi on ispunio taj zahjev.

22 SVEDOK: Pa, to je bila jedna...

23 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Ali, Maksimović je to odbio  
24 jednostavno zbog toga što se u Bosni i Hercegovini koristio taj dijalekt i tako  
25 dalje.

1           Šta se tačno desilo? Zašto poklon, to zlatno pero, je ponuđeno da bi se  
2 riješio neki lingvistički problem, da bi se neko ubijedio u tom kontekstu te  
3 debate? Ja bih volio da to shvatim.

4           SVEDOK: To je bila rasprava, sad, kako bih Vam rekao, između dvojice  
5 ljudi koji su u dosta dobrim odnosima. I Krajišnik je kazao: "Evo, dat ću ti  
6 moje zlatno pero, samo potpiši da si saglasan." Ne vjerujem ni da je to bilo  
7 zlatno pero bilo to pero na stolu tu pred nama, nalivpero, al' ne mislim da je  
8 bilo zlatno.

9           Ovaj, mislim da se Krajišnik figurativno izrazio da mu pokaže da mu je  
10 stalo da eto, taj sprski jezik i ekavski naglasak uđe u Ustav, a... a Maksimović  
11 kao netko ko je bio predsjednik Kulturnog društva Prosvjeta se trudio da očuva  
12 čistotu izvornog bosansko-hercegovačkog jezika se tome kategorički protivio.

13           SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine.

14           SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja imam nekoliko pitanja za Vas. Prvo o  
15 proširenom Predsjedništvu. To je bilo Predsjedništvo koje se sastojalo od pet  
16 članova, ako sam dobro shvatio?

17           SVEDOK: Da.

18           SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To je objavljeno, takođe, sastav novog  
19 proširenog Predsjedništva, je li tako?

20           SVEDOK: Da.

21           SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li je bilo opšte poznato da se sada  
22 Predsjedništvo sastoji od pet članova?

23           SVEDOK: Maloprije sam objašnjavao da je pojam Predsjedništva nastao  
24 ulaskom Karadžića, pored gospođe Plavšić i gospodina Koljevića, u to tročlano  
25 Predsjedništvo. Za mene, i mislim za većinu nas okolo, je pojam Predsjedništvo

1 predstavljao prvenstveno njih troje.

2 Ova dva pridodata člana... Ja za Đerića znam da se nije osjećao članom  
3 tog Predsjedništva, da je išao na sastanke s njima, ali... ali na sastanke sa  
4 njima, kako bih Vam rekao, neuvažavajući da je to sad sastanak proširenog  
5 Predsjedništva. Ne sjećam se uopšte autoriteta, tog sad da kažem, proširenog  
6 Predsjedništva kao posebnog autoriteta.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To nije bilo moje pitanje. Moje pitanje  
8 je bilo da li je to bilo nešto što je bilo opšte poznato u javnosti da je od  
9 određenog trenutak se Predsjedništvo sastojalo od pet članova, uključujući i  
10 gospodina Krajišnika i gospodina Đerića, a da to više nije bilo tročlano  
11 Predsjedništvo.

12 SVEDOK: Ja pokušavam da objasnim da to nije nešto što je u javnosti  
13 izazvalo realne posljedice. Ja to posmatram iz blizine Branka Đerića,  
14 predsjednika Vlade i pojam proširenog Predsjedništva za njega nije postojao.  
15 Postojao je pojam Predsjedništva, a to su Karadžić, Plavšić i Koljević. To je...

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. A sada, kada je riječ o gospodinu  
17 Krajišniku, rekli ste da gospodin Đerić sebe nije smatrao članom proširenog  
18 Predsjedništva. Da li je isto važno i za gospodina Krajišnika?

19 SVEDOK: Pa ja ne znam njegov intimni odno... stav prema tom organu,  
20 zaista ne znam. Nisam bio u prilici ni da ga čujem da se poziva na...n a  
21 prošireno Predsjedništvo, niti sam bio u prilici da ga čujem da ga osporava,  
22 konkretno.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kada kažete "Nisam ga čuo da izražava ikakve  
24 sumnje", da li to uključuje i sumnje u odnosu na petočlano Predsjedništvo i  
25 njegov stav, njegov položaj u njemu ili u odnosu na neke druge, potpuno odvojene

1 teme?

2 SVEDOK: Ne znam uopšte njegov stav vezan za to prošireno Predsjedništvo,  
3 vjerujte.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] On Vama nikada ništa nije o tome rekao.  
5 A da li je ikada dao neku javnu izjavu u kojoj bi negirao svoj vlastiti položaj,  
6 svoju funkciju u proširenom Predsjedništvu? Ili treba da kažem u kojoj bi  
7 negirao svoju funkciju člana proširenog Predsjedništva?

8 SVEDOK: Na znam za takvu izjavu.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Hvala.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Ja imam jedno pitanje.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nisam još završio.

12 G. STEWART: [simultani prevod] Izvinjavam se, ja sam imao dojam. To je  
13 moja greška.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kada je riječ o pitanju gospodina  
15 Stewarta, Vi ste na to pitanje odgovorili da gospodin Krajišnik nikada nije  
16 izrazio nikakvu zabrinutost zbog demografskih karakteristika, zbog broja  
17 Muslimana koji se povećava. Ovo Vijeće je dobilo barem neke dokaze da je  
18 postojala takva zabrinutost. Da li Vam je poznato da li je postojala bilo kakva,  
19 bilo javna ili privatna, izjava gospodina Krajišnika u kojoj bi se on  
20 distancirao od takve zabrinutosti?

21 SVEDOK: Nije mi poznato.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam. Moje slijedeće pitanje je:  
23 ovo Vijeće je dobilo dokaze o tome da je 24. maja 1992. Predsjedništvo dalo  
24 "Smjernice za organizovanje i rad Predsjedništava u opštinama u uslovima  
25 neposredne ratne opasnosti i ratnog stanja". U tome je pojašnjeno da ratna  
26

27

28

29

30

1   predsjedništva "organizuju, koordiniraju i sinhronizuju aktivnosti odbrane  
2   srpskog naroda i da uspostave upravnu vlast".

3             Da li je Vlada ikada dobila izvještaje od kriznih štabova ili ratnih  
4   predsjedništava ili ratnih komisija u vezi sa ovim uputstvima?

5             SVEDOK: Ja, koliko znam, izvještaj kriznih štabova o stanju na terenu,  
6   funkcionisanju vlasti, njenom uspostavljanju ili... ili novom uspostavljanju,  
7   nisu dostavljani Vladi. Mi smo se trudili da odlaskom na teren dođemo do  
8   podataka. To je bilo dosta teško.

9             SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Onda sam dobro shvatio da ste se Vi  
10   trudili da dođete do informacija, a niste dobijali izvještaje tih kriznih  
11   štabova, ratnih predsjedništava ili ratnih komisija.

12            SVEDOK: Tako je.

13            SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Moje posljednje pitanje je sljedeće: u  
14   novembru 1991. na plebiscitu koji je organizovan, da li je samo Srbima  
15   dozvoljeno da glasaju ili je dozvoljeno i drugim nacionalnim grupama?

16            SVEDOK: Bilo je dozvoljeno i drugim. Bili su različite boje glasački  
17   listići, ali je bilo dozvoljeno i drugima.

18            SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala lijepo.

19            Gospodine Stewart, izvolite.

20                               Dodatno ispituje g. Stewart:

21                               [Branilac ispituje putem prevodioca]

22            G. STEWART: [simultani prevod]

23            P: Gospodine Trbojević, da li je gospodin Krajišnik ikada dao neku javnu  
24   izjavu kojom bi potvrdio svoj stav u odnosu na prošireno Predsjedništvo, ili sam  
25   trebao reći kojom bi on potvrdio svoju funkciju člana proširenog Predsjedništva?

1 O: Pa specijalno u odnosu na tu funkciju, nisam čuo da je dao.

2 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodine Stewart.

4 Gospodine Trbojević, pošto za Vas više nema pitanja, želim da Vam se  
5 zahvalim ne samo što ste došli u Hag, već što ste čak došli dva puta u Hag i što  
6 ste odgovorili, sada to mogu da kažem, na sva pitanja koja su Vam postavile  
7 strane i Vijeće.

8 Želim Vam sretan put kući.

9 Gospodine poslužitelju, molim Vas ispratite gospodina Trbojevića iz  
10 sudnice.

11 [Svedok se povlači]

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, da li imate neke  
13 informacije od gospođe Loukas?

14 G. STEWART: [simultani prevod] Da, časni Sude, ja sam uspio da  
15 razgovaram s njom na početku prošle pauze. Situacija je sljedeća: gospođa Loukas  
16 je u svjetlu jučerašnje sjednice pretpostavila da svjedok neće biti pozvan danas  
17 ovdje i ona je usmjerila svoj rad i energiju na druge teme. I u ovim okolnostima  
18 i u svjetlu njenog odgovora, mislim da nije razumno očekivati da ona dođe danas  
19 ovdje i bavi se svjedokom.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To znači, gospodine Tieger, da ćemo sada  
21 završiti sa radom, ali prvo da vidim da li možemo da se pozabavimo bilo kojim od  
22 dokaznih predmeta i da li ima drugih proceduralnih pitanja kojima treba da se  
23 bavimo.

24

25

26

27

28

29

30

1  
2  
3  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10  
11  
12  
13  
14  
15  
16  
17  
18  
19  
20  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 Prvo, dokazni predmeti. Gospođo tajnice.

2 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Tu su tri dokazna predmeta Tužilaštva:  
3 P583, P583A i P583B.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala. To su izjave i audio zapisi.  
5 Pošto nema prigovora, uvode se u spis.

6 [Pretresno veće i sudski savetnik većaju]

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imamo još nekoliko proceduralnih  
8 pitanja.

9 Prvo, malo je promijenjen raspored i idućeg utorka, 19. april, sa  
10 poslijepodnevne sjednice smo prebačeni na jutarnju sjednicu. To je već  
11 objavljeno stranama, pretpostavljam. Odnosno, strane su barem pitane da li će im  
12 to stvoriti neke nesavladive probleme.

13 Sljedeći utorak, gospodine Stewart -

14 G. STEWART: [simultani prevod] Mislim da to nije nikakav problem. To  
15 jeste vijest, ali ne mislim da je problem.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da je gospođa Loukas o tome  
17 obaviještena.

18 G. STEWART: [simultani prevod] Mislim da je problem u tome što smo imali  
19 taj tehnički problem sa transkriptom, tako da nisam u cijelosti obaviješten.  
20 Ali, to ne treba da bude problem. Rekli ste od idućeg utorka. Da li to znači da  
21 je samo ta sjednica prebačena ili cijela sedmica.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Onda ja nisam bio savršeno jasan. Htio  
23 sam da kažem, prebačeno je sa poslijepodnevne sjednice, onda sam shvatio da dan

24

25

26

27

28

29

30



1 nije jasan, pa sam prebacio se na utorak, pa sam nastavio sa poslijepodnevne  
2 sjednice na jutarnju.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Da li je onda jasno? Ujutro – ponedjeljak  
4 i utorak, popodne srijeda i četvrtak i ujutro petak. Da li je to situacija?

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, to je situacija.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Odbrana nema nikakvih problema s tim.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A optužba?

8 G. TIEGER: [simultani prevod] Nisam svjestan nikakvih teškoća, a saznaću  
9 čim napustimo sudnicu. Ako bude nešto važno, obavijestiću o tome.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja sam juče dao uputstva jednom od  
11 službenika u Vijeću da se raspita kod strana, što je prije moguće, da li će to  
12 biti problem. Nisam čuo ništa što bi sugerisalo da će biti problem. Prema tome,  
13 evo sada je zvanično objavljeno da sljedećeg utorka radimo ujutro.

14 Dalje, gospodine Stewart, juče u vezi sa zaštitnim mjerama za svjedoke  
15 koji treba da dođu, neki od njih treba da svjedoče o seksualnom zlostavljanju i  
16 od Odbrane je traženo da razmotri da li će se složiti sa zahtjevom koji je  
17 podnijelo Tužilaštvo.

18 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, meni je ustvari juče skrenuta  
19 pažnja konkretno na samo jednog od tih svjedoka. Mislim da mi je u jednom  
20 trenutku bila skrenuta pažnja da razmotrim sve, ali juče se rasprava konkretno

1 usmjerila samo na jednog svjedoka. I, koliko sam shvatio, tu je postojao jedan  
2 stupanj hitnosti. Ja sam se time pozabavio.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da je to bilo drugačije.

4 G. STEWART: [simultani prevod] Pa ja mogu da Vam prenesem komunikaciju  
5 koju smo mi imali sa Tužilaštvom.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne, juče smo se time bavili u sudnici.

7 G. STEWART: [simultani prevod] Ali mene je Tužilaštvo na kraju jutra  
8 juče pozvalo kući i konkretno je od mene zatražilo da se pozabavim juče jednim  
9 svjedokom. To je ono što je meni preneseno i to je sve što ja mogu da kažem da  
10 sam uradio.

11 [Pretresno veće i sudski savetnik većaju]

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da je nekoliko stvari pobrkano.  
13 Juče sam iznio zapažanje u odnosu na nekoliko svjedoka i bavio sam se, prije  
14 svega, pitanjem kojim se običajno pravo ovog Međunarodno suda bavi kada je riječ  
15 o žrtvama seksualnog zlostavlja kojima se obično odobri privatna sjednica, barem  
16 kada je riječ o onim dijelovima njihovog svjedočenja koja se tiču seksualnog  
17 zlostavljanja. Tužilaštvo nikada nije tražilo privatnu sjednicu u odnosu na više  
18 dijelova svjedočenja i ja sam zato od Odbrane zatražio da razmotri da dâ  
19 saglasnost u vezi s tim. U isto vrijeme, tokom jučerašnje sjednice, obaviješteni  
20 smo da jedan od svjedoka pored zaštitne mjere koja je tražena u podnesku, je  
21 izrazio želju da svjedoči na zatvorenoj sjednici. Pa, zbog toga je možda došlo  
22 do izvjesne zabune, jer se pored prvobitnog podneska kojim se ja nisam primarno  
23 bavio, pojavio dodatni zahtjev tokom sjednice kao reakcija na zapažanja koja sam  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30

1 ja tada iznio. Mislim da je gospodin Hannis juče dodao tu informaciju.

2 G. STEWART: [simultani prevod] Ja mislim da mogu da Vam tačno kažem šta  
3 se desilo. Negdje u 12.30h, približno to vrijeme, Tužilaštvo me je pozvalo i  
4 pokrenulo konkretno ovo posljednje pitanje u vezi sa tim jedim svjedokom i  
5 zatražilo od mene da na to hitno odgovorim. Mislim da mi je gospodin Gaynor  
6 poslao *e-mail*, ja sam na to hitno odgovorio. Ne mogu reći 100%, ali mislim da  
7 sam u jednom trenutku rekao gospođi Loukas da se bavim pitanje zaštićenih  
8 svjedoka. "Ne moraš ti da se brineš oko toga danas, jer ja se bavim time." I  
9 tako je to išlo. Nisam shvatio da postoji još neko hitno pitanje juče osim tog  
10 jednog svjedoka.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja sam rekao juče da bi Odbrana možda  
12 mogla da razmotri da nam uštedi neke dodatne napore, da vidi da li može da  
13 pristane na zaštitne mjere u odnosu i na ostala dva svjedoka.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Pa, ja ću to učiniti što je prije moguće,  
15 ali sad mi je rečeno, ali sad mi je rečeno da je potreban odgovor hitno. A ja  
16 sam juče shvatio da je jedino hitno pitanje koje traži moju pažnju odmah, i ja  
17 sam odmah tome posvetio pažnju, je u vezi sa tim jednim svjedokom.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, tako je. Ali, ja sam juče zatražio  
19 od Odbrane da izrazi svoj stav u odnosu na ta tri svjedoka.

1 G. STEWART: [simultani prevod] Pa, taj poziv, ja sam siguran da taj  
2 poziv nije bio tako eksplicitan tako da nije stigao do mene.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, sad smo  
4 identifikovali odakle počinje zabuna i ako bi Vijeće moglo da čuje Vaš stav u  
5 vezi s tim da li je Odbrana razmotrila ono što je juče pokrenuto i da li će se  
6 složiti sa tim prijedlogom? Volio bih to da znam, ako ne, onda očekujemo Vaš  
7 odgovor što je prije moguće.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Izvinjavam se, časni Sude. Možda sam bio  
9 previše nestrpljiv s mojim odgovorom. Mogu jednostavno da kažem, kada je riječ o  
10 tom jednom svjedoku, možemo to da kažemo otvoreno – pošto stalno govorimo samo  
11 taj svjedok – dakle, u vezi s tim jednim svjedokom s kojim imamo dodatnu  
12 informaciju, ja jesam ukazao na to da Odbrana nema ništa protiv u vezi sa  
13 zahtjevom koji je tražen u prvobitno podnesku, ali se ne slaže sa dodatnim  
14 zaštitnim mjerama koje su tražene u dodatku tom podnesku. Dakle, ja nisam  
15 konkretno razmatrao preostalu dvojicu svjedoka, ali Vijeće može da pretpostavi  
16 da nema izgleda da će mi trebati mnogo vremena da se u vezi s tim bavim.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nemojte sa time da se bavim. Ono što je  
18 sporno u vezi sa tim trećim svjedokom je da li treba odobriti te dodatne  
19 zaštitne mjere.

20 G. STEWART: [simultani prevod] Ako mogu samo da kažem, ja sam to  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30

1 izričito rekao u svom odgovoru *e-mailom* koji sam hitno napisao i jasno sam rekao  
2 da to ne predstavlja odgovor Odbrane. Tužilaštvo je samo htjelo odmah da dobije  
3 indikaciju našeg stava i ja sam se složio sa prvobitnim podneskom i samo sam  
4 naznačio da se ne slažem sa tim dodatkom, ali nisam izrazito rekao da je to  
5 formalni odgovor Odbrane.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja to shvatam. Vijeće bi željelo da što  
7 prije sazna do koje mjere se Odbrana slaže sa zaštitnim mjerama koje su tražene  
8 i u kojoj mjeri se ne slažete. Onda ćemo te argumente čuti od Vas na uobičajen  
9 način.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Sada je to jasno.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li ima još nešto?

12 G. TIEGER: [simultani prevod] Da, časni Sude. U svjetlu okolnosti, barem  
13 kako sam ih ja shvatio, što prije moguće bi trebalo možda malo više ograničiti,  
14 ukazati na hitnost tog odgovora.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ja moram reći, nisam sasvim upoznat  
16 kada treba da bude taj svjedok. Jedan od njih je predviđen za početak, za raniji  
17 period naredne sedmice.

18 G. TIEGER: [simultani prevod] Da, tako je, časni Sude.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa jedna stvar je jasna, da se odluka ne  
20 može odlagati dalje od momenta dolaska svjedoka.

21 Pa prema tome, gospodine Stewart da li možete da mi kažete kada  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30

1 očekujete da ćete biti u mogućnosti da date zvaničan odgovor Odbrani?

2 G. STEWART: [simultani prevod] Ja ću to uraditi danas poslije podne.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da je gospodin Tieger zadovoljan  
4 ovim odgovorom jer to je sad definicija toga – što je prije moguće. To će biti  
5 danas poslije podne.

6 G. TIEGER: [simultani prevod] I ponovo, moj cilj je da, ako je moguće,  
7 ostvarimo rješenje, dođemo do rješenja tog pitanja danas. U svjetlu ranijeg  
8 prekida rada danas, nadam se da ćemo moći da radimo zajedno kako bismo došli do  
9 tog rješenja.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vijeće ne može da uradi ništa više od  
11 toga osim da vidi da li postoji sporazum među dvije strane i ako nema sporazuma  
12 da vidi koji su argumenti i da zauzme stav. U tom stupnju, Vijeće ne može ništa  
13 više uraditi osim toga da smo svi ovdje na jednom mjestu. Ali, ovo nije naš  
14 jedini predmet. Prema tome, što prije mi dobijemo informaciju, čak i u  
15 neformalnom obliku ponekad, jer ako Vijeće treba da dođe do odluke može da  
16 obavijesti strane koja je odluka, čak i ako ih ne obavijesti o svim razlozima te  
17 odluke koji će kasnije biti objavljeni.

18 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ja ću, ako će Vam to biti od  
19 koristi, kad sam rekao danas poslije podne, ja ću to uraditi do 16h.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja ću to uraditi do 16h.

21 G. TIEGER: [simultani prevod] Mi to zaista cijenimo.

22 G. STEWART: [simultani prevod] To je moja završna ponuda.

23 G. TIEGER: [simultani prevod] Ako to nije njegova završna ponuda, ako  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30

1 može da uradi i ranije, mi ćemo to zaista cijeniti.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Da li ima nekih drugih pitanja.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Da. Gospodin Krajišnik me zamolio, to je  
4 potpuno razuman zahtjev, želio bih da zna da li u bliskoj budućnosti pored 29.  
5 aprila – za koji znamo da je Dan holandske kraljice – da li će Vijeće imati bilo  
6 koji dan u kom neće raditi jer on pokušava da organizuje neke posjete?

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja znam za jedan dan u rasporedu Suda.

8 [Pretnesno veće i sekretar se savetuju]

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li postoji neka zabuna oko toga da ne  
10 zasjedamo 29-og i cijeli tjedan poslije toga?

11 G. STEWART: [simultani prevod] Želite reći da cijeli tjedan nakon toga  
12 ne -

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Nije potpuno nemoguće da sva komunikacija  
15 završi sa mnom, no nisam mislio na -

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne zasjedamo u petak 20-og i cijeli  
17 idući tjedan nakon tog petka.

18 G. STEWART: [simultani prevod] To nam je od velike pomoći u planiranju.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Mislim da možda postoji još nešto u petom mjesecu.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da ima još jedan dan za redovno  
3 održavanje Suda kada nećemo zasjedati.

4 [Pretresno veće i sudski savetnik većaju]

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Rečeno mi je da je to 13.05.

6 G. STEWART: [simultani prevod] To je od velike pomoći za planiranje.  
7 Siguran sam da će biti od pomoći i gospodinu Krajišniku. Hvala Vam na tome.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nemamo više pitanja? Ja imam jedno malo  
9 pitanje vezano uz početak ove sjednice.

10 Gospodine Stewart, postavili ste pitanje gospodinu Trbojeviću u kojem  
11 ste posve u skladu sa izjavom svjedoka rekli nešto tipa: "Zašto gospodin  
12 Margetts nije htio čuti dalje informacije o tomu...". On je odgovorio da je znao  
13 sve i tako dalje i tako dalje. To je, naravno, okrenulo određene postupke u  
14 obranu gospodina Margettsa. Mislim da taj komentar Odbrane nije bio nužan kao  
15 niti detaljne informacije o tome zašto je prilikom intervju a gospodin Margetts  
16 zaustavio gospodina Trbojevića i to nije dodalo ništa na pitanje postavljeno  
17 gospodinu Trbojeviću. Da ste pitali gospodina Trbojevića, "Počeli ste odgovarati  
18 na to pitanje i onda ste bili zaustavljeni od strane gospodina Margettsa, možete  
19  
20  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30



1 li nam sada dati informacije koje ste tada htjeli...", to bi bilo dovoljno samo  
2 po sebi. Ne bi to uzrokovalo nikakvu reakciju Tužiteljstva i time bi se  
3 poboljšali odnosi među stranama.

4 G. STEWART: [simultani prevod] Shvaćam što govorite i nadam se da se  
5 shvaća da svaka riječ koja kažem o razlozima gospodina Margettsa, da je to došlo  
6 iz samog transkripta. Nisam htio dodavati, ni nešto između redaka.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Rekao sam da to nije dodalo ništa onome  
8 o čemu ste htjeli razgovarati sa svjedokom.

9 G. STEWART: [simultani prevod] Nisam htio da netko drugi shvati da sam  
10 htio reći bilo što povrh toga.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Bio sam to pratio iz blizine i bilo je  
12 normalno da je to uzrokovalo i reakciju Tužiteljstva, ali nije pomoglo  
13 poboljšanju dobrih odnosa među stranama.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Ja sam već razgovarao sa gospodinom  
15 Margettsom, mislim da se on ne ljuti.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prekidamo s radom do ponedjeljka, u 9  
17 ujutro u istoj sudnici.

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

1 ... Sjednica završena u 12.12h.  
2 Nastavak zakazan za ponedjeljak,  
3 18.04.2005., u 9.00h.  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10  
11  
12  
13  
14  
15  
16  
17  
18  
19  
20  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30